

Αριθ. εικ. 152723
150

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
• ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
• ΛΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

1841-1842.

Εως διδαχῶσι πολλοί, καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις. — Δανιὴλ ιθ' α.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Τ. ΓΡΙΦΙΤΤΟΥ.

1842.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 1841.]

[ΑΡΙΘ. 57.]

Ο ΚΑΤΑ ΘΕΙΑΝ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΔΙΑΣΩΘΕΙΣ.

Τίγρις επιποδορομοῖσα εἰς τὸ δάσος.

ΠΛΕΙΣΤΟΝ εἶναι ὅτι ἄγρια θηρία βαρέως ἐνοχλοῦσιν ἐν ταῖς πλείστοις μερὲσι τῶν Ἰνδιῶν. Εἰς πάσαν τοποθεσίαν, ἐκτὸς εἰς τὰς πλέον κατακημένους, ὁ λέων, ἡ τίγρις, ἢ ὁ βούβαλος, καθιστῶσιν ἐπικίνδυνον τὴν διάβασιν τῶν δασῶν. Ἀπαιτεῖται λοιπὸν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων νὰ καθυπατάσσωνται οἱ κραταιοὶ οὗτοι πολέμιοι· κατορθοῦσι δὲ τοῦτο ἐπιχειρηματίαι καὶ ἀτρόμητοι ἄνδρες, τὴν ἰδίαν αὐτῶν ζωὴν ῥιψοκινδυνεύοντες.

Εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς φοβερᾶς τίγριδος ὁ ἐλέφας εἶναι χρησιμώτατος βοηθός, δεικνύει δὲ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τὴν μεγίστην θυμοσοφίαν καὶ ἀνδρείαν. Τόσην φροντίδα ἔχει ὑπὲρ τοῦ ἀναβάτου, ὥστε, ὅποτε διαβαίνει δάσος τι, εὖν κρέμεται κλάδος ὁποῖος φαίνεται εἰς τὸ δάσος, μολονότι αὐτὸς ὁ ἐλέφας ἠδύνατο ἐν ἀσφαλείᾳ νὰ περάσῃ ὑποκάτωθεν, γνωρίζων ὅμως ὅτι ἤθελε

βλάψαι τὸν κύριόν του, ἀρπάζει τὸν κλάδον μετὰ τὴν προβοσκίδα, καὶ τὸν ἀποσχίζει, ὥστε νὰ μὴ φέρῃ ἐνόχλησιν τινὰ εἰς τὸν ἀναβάτην. Ὡσαύτως χρησιμεύει τὰ μέγιστα, γνωστοποιῶν τὴν ἐγγύτητα τίγριδος· διότι, ὅποτε ὁ ἐλέφας ὀσφρανθῇ τίγριν, (καὶ τὴν ὀσφραίνεται μακρόθεν), ἐκβάλλει ὀξεῖαν κραυγὴν. Ἀλλὰ πρὸ πάντων δεικνύεται ἡ τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ὠφέλεια ἐν καιρῷ ἐφόδου· διότι τότε ἀνυψοῖ κατὰ κάθετον τὴν προβοσκίδα, ὥστε, ὅποτε ἡ τίγρις ἐφορμήσῃ, νὰ εὐρεθῇ ἔτοιμος ν' ἀποκρούσῃ τὴν προσβολήν· κάμνει δὲ τοῦτο καὶ διὰ νὰ μὴ προκαταληφθῇ, καθότι, ἂν μόνον πιάσῃ τὴν προβοσκίδα τοῦ ἡ τίγρις, αὐτὸς ἀποπλίζεται. Τὰ ἄλματα, ἢ πηδήματα τῆς τίγριδος ἐν καιρῷ ἐφόδου εἶναι τῶν ἐκπληκτικῶν· ὁ καλῶς ὁμοιωγμένος ἐλέφας ἐπιτυχάνει γενικῶς εἰς τὸ ἀποκρούειν τὰς πλέον μανιώδεις προσβολὰς, καταγῆς ῥίπτων τὴν τίγριν διὰ τῆς προβοσκίδος του· ἂν δὲ ἡ πτώσις

καλίστη ἢ κολοβύσῃ τὸν ἐχθρόν του, ἢ ἂν πληγώσῃ αὐτὸν ὁ ἀναβάτης, ὁ στιβαρὸς πούς τοῦ κραταῖοι ἐλέφαντος πραγματικῶς καταθραύει τὸ πεπτωκὸς θῦμα, καὶ διαμῆς τελειώνει τὸν ἐλεθρόν του. Ἀλλὰ συμβαίνει κάποτε ν' ἀποστραφῇ τοῦ ἀγῶνος ὁ ἐλέφας, καὶ τότε κινδυνεύει τὰ μέγιστα ἡ ζωὴ τοῦ ἀναβάτου, διότι εὐκόλως ἡ τίγρις ἀναβαίνει ἐπὶ τοῦ ἐλεφάντος ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ πιάνει τὸν εἰς τὴν ἔδραν, πρὶν αὐτὸς δυνηθῇ νὰ στρέψῃ πρὸς ὑπεράσπισιν. Τοιαύτης ζωηρῆς παράδειγμα ἠκολούθησε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. Ἦσαν δὲ τὰ περιστατικὰ ὡς ἐπομένως.

Συνεδία τις Εὐρωπαϊκῶν, συγκροτημένη ἀπὸ καλλιεργητὰς τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ ἀξιωματικούς ἐντοπίου τάγματος, τὸ ὁποῖον εἰς τὰ πρὶν ἐστάθμευσεν, ὑπῆγαν εἰς τὰ δάση πρὸς καταδίωξιν τίγρεων. Ὀλίγον δὲ τι προχωρήσαντες, ἐσθῆκωσαν παρμεγέθη τίγριν, ἥτις ἀτρομήτως ἀντεστάθη εἰς ὅλην τὴν σειρὰν τῶν ἐλεφάντων. Ἦν στιγμὴν ταύτην θῆλος ἐλέφας, πρὸ μικροῦ ἀγορασθεὶς, καὶ εἰσέτι ἀδοκίμαστος, τρομάξας εἰς τὸν πλησιάζοντα ἐχθρόν, αἰφνιδίως ἀπέστρεψε νὰ φύγῃ. Εἰς μάτην δὲ κατέβαλεν ὁ ἐλεφανταγωγὸς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπιτηδεύτητα, ὥστε νὰ τὸν κάμῃ ν' ἀντικρύσῃ τὸν ἐχθρόν. Ἡ γενναία λοιπὸν τίγρις ἀνεπήδησεν εἰς τὰ νῦτα τοῦ ἐλεφάντος, καὶ πιάσασα τὸν εἰς τὴν ἔδραν καθήμενον ἀπὸ τοῦ μηροῦ, ἔσυρεν αὐτὸν καταγῆς· ἔπειτα ῥίψασα αὐτὸν, πᾶντι ζαλισμένον ἀπὸ τὴν πτώσιν, ἐπὶ τῶν ὤμων της, ἀπαράλλακτα ὡς ἡ ἀλώπηξ σηκώνει τὴν χῆνα, ἐξέκίνησε πρὸς τὰ ἐνδότερα τοῦ δάσους. Πᾶν τηλεβόλον διευθύνθη κατὰ τῆς τίγριδος· ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ πυροβολήσῃ ἐξ αἰτίας τῆς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἔκειτο ὁ αἰχμάλωτος ἐπὶ τῶν νώτων της. Διεπέραν δὲ τὰ χόρτα τοῦ δάσους πολὺ ταχύτερα τῶν ἐλεφάντων, ὥστε μετ' ὀλίγον ἔγινεν ἄφαντος ἀπὸ τοῦς διωκτάς· ἐτι ὁμοῦ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὰς σταγόνας τοῦ αἵματος, ἠκολούθουν κατόπιν αὐτῆς, μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅχι νὰ σώσουν τὸν φίλον, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἴσως τὰ λείψανά του ἀπὸ τοῦς ὀδόντας τοῦ ἀγρίου θηρός. Ὅσον προέβαινον, ἐγίνοντο ἀμυδρότερα τὰ ἔχνη, ἕως οὗ, πεπλανημένοι εἰς τὴν καρδίαν τοῦ δάσους, ἐμελλον ἤδη νὰ παραιτήσωσιν ἀπηλπισμένοι τὴν ἐρευναν· ἀλλ' αἰφνης παρίστη ἐνώπιον αὐτῶν τὸ ζητούμενον. Μὲ ἀπερίγραπτον ἐκστασιν εἶδον τὴν τίγριν ἐξηπλωμένην νεκρὰν ἐπὶ τῶν μακρῶν χόρτων τοῦ δάσους, σφιγκτὰ ἐτι κρατοῦσαν τὸν ἀτυχῆ αὐτῶν σύντροπον εἰς τὰς τρομαρὰς σιαγόνας της· ἐκεῖνος δὲ ἡσθάνετο μὲν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις των. Διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸν μηρόν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς τίγριδος, ἠναγκάσθησαν νὰ κόψωσιν τὴν κεφαλὴν της· ἔπειτα δὲ, τὰς σιαγόνας αὐτῆς διαχωρίζοντες, ἀπέσπασαν τοὺς ὀδόντας ἀπὸ τὰς πληγὰς· καὶ ἐπειδὴ ἕνας τῆς συντροφίας ἔτυχε κατὰ θάλαμν πρόνοιαν νὰ ἦναι χειρουργός, ὁ πᾶσων ἐκνυτάχθη μὲ τὴν ἀνέχουσαν ἐπιμέλειαν· ὥστε οἱ κύννηγοι ἔλαβον τὴν μεγάλην εὐχαρίστησιν νὰ ἐπιστρέψωσι μετὰ τοῦ φίλου αὐτῶν ἀπαλλαγθέντος τῆς

πλέον ἐπικινδύνου θέσεως, καὶ μ' ἐλπίδας ἀναρρώσεως. Μεταφερθεὶς εἰς τὸ πλησιέστερον οἶκημα, καὶ ἀναπαυθεὶς ὀλίγον, ἐξιστόρησεν ἔπειτα εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ τὴν τρόπον διεσώθη.

Φαίνεται ὅτι διὰ μερικὴν ἥραν, ἀφοῦ ἐπίασεν αὐτὸν ἡ τίγρις, ἐξηκολούθει ἀναίσθητος, ζαλισμένος ὢν ἀπὸ τὴν πτώσιν, καὶ λειποθυμημένος ἀπὸ τὸ ἐκρέον αἷμα, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ ὀδόντες αὐτῆς ἐνεποιοῦν δριμυτάτην ἀλγηδόνα. Ἀφοῦ δὲ συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν, παρετήρησεν ἐτι ἔκειτο ἐπὶ τῶν νώτων τῆς τίγριδος, ἥτις ἐκάλεζε μὲ ταχὺ βῆμα διὰ μέσου τοῦ δάσους, ἐνῷ κάποτε τὸ πρόσωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ βιαιότατα ἠμύσσοντο ἀπὸ τὰς ἀκάνθας καὶ τὰς βάρους δι' ὧν ἐσύρετο. Ἐπειδὴ κάμμία οὐδ' ἡ πλέον ἀμυδρὰ ἐλπίδος ἀκτίς δὲν ἔμενεν, ἀπεφάσισε νὰ κεῖται ἡσυχος ἐπὶ τῶν νώτων αὐτῆς, ἕως νὰ φθάσῃ τὸ τέλος·—ἀλλὰ τοῦ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν ὅτι εἶχε δύο πιστόλια εἰς τὴν ζώνην, μὲ τὰ ὁποῖα ἴσως ἠμπορεῖ νὰ φανεύσῃ τὸ θῆριον. Μετὰ διαφόρους ἀποπειράς, αἰτίνες ἐκ τῆς ἀδυναμίας αὐτοῦ τίποτε δὲν κατέρωσαν, ἐπέτυχε, τελευταῖον, νὰ σύρῃ ἐν αὐτῶν ἀπὸ τὴν ζώνην του, τὸ ὁποῖον ἀμέσως διεύθυνε κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ θηρίου. Ἐπυροβόλησεν, ἀλλὰ τὸ μόνον φανερόν ἀποτέλεσμα ἦτον ὅτι παροξυνθεῖσα ἡ τίγρις ἔδωκεν εἰς αὐτὸν σφοδρὸν τίναγμα, δι' οὗ βαδύτερον εἰς τὴν σάρκα του οἱ ὀδόντες αὐτῆς ἐνεπήχθησαν, ἔπειτα δ' ἐτάχυνε τὸ βῆμά της. Ἀπὸ τὴν ἐκ τούτου ἀγωνίαν πάλιν ἐλειποθύμησε, καὶ διὰ τινὰ λεπτὰ ἔμενε πάντῃ ἀναίσθητος. Συνελθὼν ὁμοῦ ὀλίγον, ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ καὶ δεύτερον πιστόλισμα εἰς ἄλλο μέρος. Ὅθεν σύρας τὸ πιστόλιον ἐκ τῆς ζώνης του, καὶ σκοπεύσας κατὰ τῆς καρδίας, ἐπυροβόλησεν ἐκ νέου· ἐν ἀκαρεῖ ἡ τίγρις ἔπεσε νεκρά, καὶ οὐδ' ὠλόλυξεν οὐδ' ἐσάλεψε μετὰ τὴν πτώσιν.

Ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἦτον ἔξω κινδύνου. Δὲν ἠδύνατο νὰ φωνάξῃ, καὶ κατὰ συνέπειαν, μολονότι ἤκουε τοὺς φίλους αὐτοῦ πλησιάζοντας, ἐφοβέτο μὴ παρέλθωσιν αὐτὸν χωρὶς νὰ παρατηρήσωσι ποῦ ἔκειτο. Κατ' εὐτυχίαν συνέβη ἀλλέως, καὶ οὕτως ἡ ζωὴ του διεσώθη. Ὑπὸ χειρουργικὴν ἐπιμέλειαν ἀνέλαβεν ἀπὸ τὰς πληγὰς του, καὶ μολονότι σφοδρῶς κατασπαράχθει ἔμεινε χλωδὸς διὰ βίου, εἶχεν ὁμοῦ περισσοὺς λόγους νὰ εὐγνωμονῇ διὰ τὴν θαυμαστὴν ταύτην κατὰ θείαν πρόνοιαν γενομένην διαφύλαξιν.

Ο ΕΚ ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΑΣ.

Τὰ ἐπόμενα διηγῆται περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ βίου του ὁ Ἰάκωβος Φεργυσὼν, (James Ferguson), ἀνὴρ ἐπίσημος εἰς τὰ μαθηματικά, τὴν μηχανικὴν, καὶ τὴν ἀστρονομίαν.—Ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1710, πλησίον τῆς μικρᾶς κομποπόλεως Κεϊθ, εἰς τὸ βορεινὸν μέρος τῆς Σκωτίας· ἐμπορῶ δὲ μ' εὐχαρίστησιν νὰ εἶπω ὅτι οἱ γονεῖς μου, καίτοι πτωχοὶ, ἦσαν θρησκοὶ καὶ τίμιοι· ἔζησαν εὐπύλῃστοι, καὶ ἀπέθανον μὲ καλὸν χαρακτῆρα.

Μολονότι δὲ ὁ πατήρ μου τίποτε δὲν εἶχε πρὸς διατήρησιν τῆς μεγάλης αὐτοῦ οἰκογενείας παρὰ τὸ ἡμεροκάματον, καὶ τὸ εἰσόδημα ὀλίγων στρεμμάτων γῆς τὰ ὁποῖα ἐνοικίαζε, μ' ὅλον τοῦτο δὲν παρημέλει τὰ τέκνα του, διότι, ὁσάκις εὐκαιροῦσε, τὰ ἐδίδασκε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφήν. Ἐγὼ δ' ἔμαθον νὰ ἀναγινώσκω, ἐνῷ ὁ μεγαλύτερός μου ἀδελφὸς ἐδιδάσκετο τὴν ἀνάγνωσιν τῆς κατηχήσεως· διότι, ἐντροπόμενος νὰ παρακαλέσῃ τὸν πατέρα μου νὰ μὲ διδάξῃ, εἶχον συνήθειαν, ὅτε ἤμην μόνος, νὰ σπουδάζω τὸ εἰς τὸν ἀδελφόν μου παραδοθὲν μάθημα· ὁσάκις δ' ἐδυσκολευόμην, ὑπήγαινον εἰς γρατῖαν τινὰ γειτόνισσαν, ἡ ὁποία μ' ἐβοήθει τοσοῦτον ὥστε μίαν τῶν ἡμερῶν εὐχαρίστως ἐξεπλάγην ὁ πατήρ μου, εὐρών με ἀναγινώσκοντα πρὶν καὶ συλλογισθῇ ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ μὲ διδάξῃ· ὅθεν ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ μὲ παραδίδῃ, καὶ μ' ἐδίδαξε νὰ γράφω· παρὰ ταύτην δὲ καὶ τριῶν μηνῶν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον εἰς τὸ ἐν Κεϊθ σχολεῖον, ἄλλης δὲν ἠξιώθην.

Ἡ πρὸς τὰ μηχανικὰ κλίσις μου ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ ἀλλόκοτον τι συμβεβηκός. Ὅτε ἤμην ἑπταετῆς ἡ ὀκταετῆς, μέρος τῆς στέγης τοῦ οἴκου μας ἐκαλαιώθη, καὶ ὁ πατήρ μου, ἐπισκευάζων αὐτήν, ἐφῆρμοσεν ὑπομόχλιον καὶ μοχλὸν εἰς ὁριζὸν τινὰ δοκίδα, ὥστε νὰ σηκώσῃ τὴν στέγην εἰς τὴν προτέραν θέσιν της· μετὰ μεγάλης δ' ἐκπλήξεως, εἶδον αὐτὸν, χωρὶς νὰ στοχασθῶ τὴν αἰτίαν, ἀνυψοῦντα τὴν βαρυτάτην στέγην, ὡς νὰ ἦτο μικρὸν τι βάρος. Κατὰ πρῶτον ἀπέδωκα τοῦτο εἰς βαθμὸν δυνάμεως, ὁ ὁποῖος μ' ἔκαμε καὶ νὰ φοβηθῶ καὶ νὰ θαυμάσω· ἀλλὰ, συλλογισθεὶς περισσότερον, ἐνθυμήθην ὅτι εἶχεν ἐφαρμόσειν τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἄκρον ἐκεῖνο τοῦ μοχλοῦ, τὸ μᾶλλον ἀπέχον τοῦ ὑπομοχλίου· ἐρευνήσας δὲ καὶ μαθὼν ὅτι ἐκ τούτου προήλθε τὸ φαινόμενον θαῦμα, ἤρχισα νὰ κάμνω μοχλοὺς, καὶ μετεχειρίσθην αὐτοὺς εἰς διάφορα πειράματα. ὡς καὶ τροχούς, τοὺς ὁποίους ἔκαμα μὲ τὸν τὸρνον τοῦ πατρός μου καὶ μικρὰν τινὰ μάχαιραν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου δὲν εἶχε τὸν τρόπον νὰ μὲ διατηρῇ εἰς τὰ τοιαῦτα καταγιγόμενον, καὶ ἐπειδὴ ἤμην ἀκόμη πολὺ νέος καὶ ἀδύνατος διὰ κοπιαστικὴν ἐργασίαν, μ' ἔβαλεν εἰς ἕνα τῶν γειτόνων νὰ βόσκω πρόβατα, καὶ τότε ἤρχισα νὰ θεωρῶ τοὺς ἀστέρας τὴν νύκτα, τὸν τόπον ἐκάστου σημειῶν μὲ δεσμὸν ἐπὶ τινος κομβοσχοινίου, ἔπειτα δὲ καταστρώων αὐτοὺς ἐπὶ χάρτου. Ἀκολουθῶς ἐμβῆκα εἰς τὴν δούλευσιν σημαντικοῦ τινὸς γεωργοῦ, ὁ ὁποῖος βλέπων ὅτι μετὰ τὸ ἡμεροκάματον ἐξηρχόμην εἰς τὸ χωράφιον, μ' ἐπάπλωμα τριγύρω μου, καὶ πλαγιάζων ἐπὶ τῶν νώτων μου παρετήρουν τοὺς ἀστέρας, κατὰ πρῶτον μὲν ἤρχισε νὰ μὲ περιγελᾷ· ἀλλ' ἀφοῦ ἐξηγήθην εἰς αὐτὸν, μ' ἐνεθάρρυνε νὰ ἐξακολουθήσω· καὶ μάλιστα, διὰ νὰ ἀντιγράψω εἰς τὸ καθαρόν τὴν ἡμέραν ὅσα ἔκαμνον τὴν νύκτα, πολλάκις ἐργάζετο ἀντὶ ἐμοῦ, δίδων εἰς τὴν χειρὰ μου τὸν διαβήτην καὶ τὸν κάλαμον, καὶ λαμβάνων αὐτὸς

τὴν δίκειλλαν ἢ τὸ δρέπανον. Πάντοτε θάλω σέβασθαι τὴν μνήμην ἐκείνου τοῦ ἀνδρός.

Περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον, εὐγενῆς τις, Θωμᾶς Γράντ ὀνομαζόμενος, τυχὼν νὰ ἴδῃ ἐν ἀπὸ τὰ σχέδιά μου, μὲ προσεκάλεσε νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ οἰκονόμος αὐτοῦ ἤθελε μὲ διδάξειν πολλὰ πράγματα. Πρὶν μὲν ἐκπνεύσῃ ἡ προθεσμία, δὲν ἠθέλησα ν' ἀφήσω τὸν καλὸν μου αὐθέντην· ἀλλ' ἐπομένως ὑπῆγα εἰς τοῦ κυρίου Γράντ, ὅπου μετ' ὀλίγον ἐφιλιώθην μὲ τὸν οἰκονόμον του, φιλιαν ἥτις διήρκεσε μέχρι θανάτου. Ἦτο παράδοξος ἀνὴρ, κάτοχος τῆς ἀριθμητικῆς, καλὸς μαθηματικὸς, ἐμπειρὸς τῆς μουσικῆς, γνωρίζων τὴν λατινικὴν, Γαλλικὴν, καὶ Ἑλληνικὴν, καὶ ἱκανὸς προσέτι νὰ διατάξῃ ὡς ἱατρός, χρεῖας τυχοῦσης.

Ἐπανελθὼν οἶκαδε, ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ ἐπιβαρύνω τὸν πατέρα μου, ὑπῆγα εἰς τινος μυλωνᾶ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἤθελε μοῦ μένειν πολὺς καιρὸς διὰ σπουδῆν· τὸσον ὁμοῦ ἡγάπα τὸ καπηλεῖον ὁ κύριος, ὥστε ἀφῆθη ἐπάνω μου ὅλη τοῦ μύλου ἡ ἐπιστάσις, καὶ τόσην πείναν ὑπέφερον, ὥστε πολὺ εὐχαριστοῦμην ὁσάκις μ' ἐδίδετο νὰ φάγω ὀλίγον ἄλευρον τῆς βρόμης μὲ ὕδωρ ἀναμεμιγμένον. Ἀφοῦ δ' ἐτελείωσεν ἡ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἐτήσιος συμφωνία μου, ὑπῆγα εἰς γεωργοῦ ὅστις ἔκαμνε τὸν ἱατρὸν, καὶ ὅστις ὑπεσχέθη νὰ μὲ διδάξῃ τὴν ἱατρικὴν του· ἀλλ' οὐτέτ' ἀβιβλία του μ' ἐδείξε ποτε· ἀπ' ἐναντίας, τόσον βαρέως μὲ ἠνάγκαζε νὰ κοπιᾶζω, ὥστε ἠρρώσθησα, καὶ ὅτε ἡ ἀσθένεια μὲ ἠνάγκασε νὰ τὸν ἀφήσω, δὲν ἤθελε νὰ μὲ πληρώσῃ τὸν μισθόν μου διὰ τοὺς τρεῖς μῆνας, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν εἶχον τελειώσειν τὴν ἐξαμηνιαίαν ὑπηρεσίαν. Ἐνῷ ἔπασχον, κατεσκευάσασα δύο ὠρολόγια, τὸ μὲν τὸ κόλπου, τὸ δὲ τοῦ τοίχου, καὶ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα, μετὰ τὴν ἀναρρώσιν μου, ὑπῆγα καὶ προσέφερον εἰς εὐγενῆ τινὰ, περὶ οὗ ἤκουσα ὅτι ἔχει καλλίστην διάθεσιν· μὲ ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἠμπορέσα ἐπομένως νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Ἐδιμβούργον, καὶ νὰ ἐξακολουθήσω τὰ προσφιλῆ μου μαθήματα· ἐλάμβανον δὲ καὶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀναπληρῶ κάποτε τὰς χρεῖας τοῦ πτωχοῦ πατρός μου.

Ὁ Ἰάκωβος Φεργυσὼν, τὰ περὶ τῆς πρώτης ζωῆς τοῦ ὁποίου κατεχωρήσαμεν ἐδῶ ἐκ τῆς ἰδίας του περιγραφῆς, ἔγινε μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου, περίφημος διδάσκαλος τῆς Ἀστρονομίας καὶ τῆς Φυσικῆς, καὶ ὁ συγγραφεὺς διαφόρων ἐπιστημονικῶν πονημάτων. Ἐκ τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ ἦτο καὶ ὁ τότε πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας, ὁ μετέπειτα Γεώργιος Τρίτος, ὅστις τὸν προσδιώρισεν ἐτήσιον σύνταξιν πεντήκοντα λιτρῶν στερλινῶν. Ἦτον ἀπλοῦς καὶ ταπεινὸς τὰ ἤθη, καὶ λιτὸς εἰς τὰς ἐξεις του· ὅτε δ' ἀπέθανεν, τὸ 1776, εἶχεν ἐξ ἑκατῶν λιτρῶν στερλινῶν.

ΤΙ δυσκολώτατον;—Τὸ νὰ γνωρίζῃ τις ἑαυτὸν.

ΤΙ δ' εὐκολώτατον;—Τὸ νὰ συμβουλευθῇ ἄλλους.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ.

ΕΙΣ τὴν Ἑλληνικὴν παλαιὰν γλῶσσαν εὐγενεῖς ὀνομάζοντο οἱ καταγόμενοι ἀπὸ Θεοῦ, ἡμιθέοι, ἥρωες ἢ ἄνδρες κατορθώσαντες λαμπρὸν τι κοινωφελὲς ἔργον. Καὶ ἀπὸ τούτων ἀπογόνους τῶν εὐγενῶν τούτων ἐκείνοι ἐμνημονεύοντο ὡς εὐγενεῖς, ὅσοι ἐπραξάν ἔργα ὅμοια ἢ ἀνάλογα τῶν προγονικῶν κατορθωμάτων. Εὐγενὴς ἐνομίζετο κ' ἐλέγτο ὁ ἀπὸ ἀγενεῖς καταγόμενος Κόδρος, τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Ἀθηναίων, ὅχι διότι ἦτο βασιλεὺς, ἀλλὰ διότι ἐθυσίασε καὶ βασιλείαν καὶ ζωὴν, διὰ τὴν οὐσίαν τῆς Ἀθῆνας ἀπὸ τῆς ἀδικον ἐφοδον τῶν Λακεδαιμονίων· ὅθεν καὶ ὀνόμαζαν παροιμιακῶς "Εὐγενέστερον Κόδρον" ὅτινα ὑπέθεσαν πρῆξαντα, ἢ ἱκανὸν νὰ πράξῃ λαμπρότερα ὥσων εἶχε πράξειν ὁ Κόδρος. Οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐλίσχοντο εὐγενεῖς, ὅχι διὰ τὸν πρόγονον αὐτῶν Διогенῆ καὶ ἥρωα Ἡρακλέα, ἀλλὰ διότι ἐκατέρωθεν ἔργα ἔξισα τοῦ πρόγονου τῶν, ἀνακτῆσαντες, μετὰ πολλοὺς ἐπιμόνους ἀγῶνας, τὴν προγονικὴν αὐτῶν κληρονομίαν, τὴν Πελοπόννησον. Οἱ κυριεύσαντες τὴν Γαλλίαν δορικτῆτορες Φράγκοι δὲν ὁμοιάζαν τοὺς Ἡρακλεῖδας, ἀλλ' ἦσαν λησταί, ἴσοι καὶ ὁμοίμοι συναλλήλως, στρατηγούμενοι ἀπὸ ἑνα ἐκλεγμένον μὲ κοινὴν ψῆφον λήσταρχον, τὸν ὁποῖον πάλιν μὲ κοινὴν ψῆφον ἤλασαν, ἢ καὶ ἐφόνευσαν, ὅσας δὲν τοὺς ἤρσκειν ἢ στρατηγία τοῦ. Οἱ λησταὶ οὗτοι ἐμοιράσθησαν τὰ δορικτῆτα κτήματα τῶν ληστευθέντων ἀναλόγως τῆς καθεαυτοῦ συνειρήνης εἰς τὴν ληστείαν, καὶ μὲ συνθήκην, νὰ συνέρχωνται καὶ νὰ συμπάσχουνται πάλιν, ὅσας ἢ χρεῖα τοὺς καλέσῃ νὰ τὰ φυλάξωσιν ἀπὸ ἐφοδον ἄλλων ληστῶν, ἢ καὶ νὰ τ' αὐξήσωσι μὲ νέας ληστείας. Μετὰ καιρὸν ὅμως οἱ ἀπόγονοί των αἰσθανόμενοι ὅτι ἡ φυλακὴ τῶν πολλῶν κτημάτων τούτων ἐχρειάζετο καὶ εἰδὸς τι πολιτικῆς τάξεως καὶ καταστάσεως, ἐψήφισαν, κατὰ μίμησιν τῶν Ῥωμαίων ἄλλων πρώτων νομίμων κτητόρων, ἄρχοντας τινὰς ὀνομαζομένους Δοῦκας, Κόμητας, Μαρκιῶνας, Βαρόνους, καὶ ἄλλα διάφορα ὅχι φιλά ὀνόματα, ἀλλὰ σημαίνοντα αὐτὸ τὸ χρεωστούμενον μερικῶς ἀπὸ καθεαυτοῦ τῶν ἔργων. Δοῦκες (Ducos, Ἡγεμόνες,) ὀνομάζοντο οἱ στρατηγούμενοι εἰς πόλεμον· Κόμητες (Comites, Συνοπαδοί,) οἱ συνοδεύοντες τὸν ἡγεμόνα, ἢ ἄλλον ἀξιοματικὸν κατώτερον, ἢ καὶ ἀνώτερον, ὡς ἦσαν οἱ Κόμητες (comites) τῶν Ῥωμαίων αυτοκρατόρων· Μαρχιῶνες, Marchiones ἢ Marchisi (Marquis), Ὁροφύλακες, οἱ ταγμένοι εἰς τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας διὰ τὰ φυλάσσωσιν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν τὰς ἐφόδους, ἀπὸ τῶν Μάρκ, Γερμανικὴν λέξιν σημαίνουσαν Ὅρον· τὸ δὲ Βαρόνας, ἀπὸ τῶν Βαρο, τὸ ὁποῖον, ὡς κρίνουν τινες, εἰς μὲν τοὺς παλαιούς Ῥωμαίους ἐσήμαινε τὸν Ἡλίθιον, εἰς δὲ τὸν παρακμάζοντα Λατινισμόν τὸν Ἀρήιον ἢ Δήριον, (Vaillant, Bollioueux), πιδανὸν ὅτι ἐδόθη ὡς τιμητικὸν ἐπίθετον εἰς τοὺς ἀριστεῖς καθεαυτοῦ λόχου ἢ τάγματος στρατιωτικοῦ.

Οἱ τίτλοι λοιπὸν οὗτοι ἦσαν (ὡς εἶπα) ὀνόματα σημαντικὰ ἐπαγγελμάτων ἢ πράξεων. Ἀλλὰ μὲ τοῦ

καιροῦ τὴν πρόδοον οἱ μοιρασθέντες τὰ λάφυρα δορικτῆτορες, ὡς ἐμετάβαλαν τὰ κληρουχικά των κτήματα εἰς ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τὸ κοινὸν ἡγεμονίας, παρόμοια ἐφύλαξε καθεαυτοῦ ἀπὸ αὐτῶν καὶ τὸν ἀρχαῖόν του τίτλον, ὅτε ἦτο μέλος τῆς κοινότητος καὶ τελευταῖον τὸν διέδωκεν κατὰ διαδοχὴν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους των, οἱ ὅποιοι τὸν ἐκράτησαν, καὶ ἀφοῦ ἐπαύσαν αὐτὰ τὰ πράγματα, συγκαλλήσαντες μ' αὐτὸν καὶ τὸν τίτλον Εὐγενεῖς (nobles), ὡς συνώνυμον. Καθεῖς ἐκ τούτων ὀνομάζετο ἰδίως Δοῦξ, Κόμης, Μαρκίον, Βαρόνος, διότι ἐκατάγετο ἀπὸ ἀληθινὸν Στρατηγόν, Συνοπαδόν, Ὁροφύλακα ἢ Ἀριστέα, καὶ κοινῶς, Εὐγενεῖς, διότι ἀνέφερε τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεώς του εἰς ληστὰς. Καὶ ἐκ ταύτης τῆς ἐποχῆς ἤρχισεν ἡ φρικτὴ Ἰμμεριωτικὴ (feudal) λεγομένη κατάστασις.

Ἡ Γραικορωμαϊκὴ δεσποτία εἶχε Δοῦκας, Κόμητας, καὶ Εὐγενεῖς πολλοὺς· ἐνόμιζε δὲ Εὐγενεστάτους, ὀνομάζουσά τοὺς ἐτι καὶ βαρβάρως Νωβιλισίμους, (ἀπὸ τὸ Nobilissimus Ῥωμ.) πρῶτον τοὺς υἱοὺς τῶν αυτοκρατόρων, ἔπειτα καὶ ἄλλους τινὰς, ὥσπου ἐκατάντησε νὰ ἐφύρῃ καὶ τοὺς Πρωτονωβιλισίμους, καὶ τοὺς Πρωτονωβιλισίμοῦ περτάτους, ὡς ἐπυνόησε καὶ Πρωτοσεβαστάτους, Πανυπερπρωτοσεβαστάτους, Πανυπερπρωτοσεβαστοῦ περτάτους, παραπολὺ γελιοιέτους παρὰ τοὺς παλαιὰ κωμωδηθέντας Ὁφρυανασπασίδας καὶ Αποπαδαρπαγίδας —ΚΟΡ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ.

ΟΣΤΙΣ καταδικάζει τὴν εἰς τὴν γλῶσσαν μας μετάφρασιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν, δὲν καταλαμβάνει, φαίνεται, ὅτι καταδικάζει ὅλους τοὺς ἱεροὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, οἵτινες παραγγέλλουν τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην αὐτῶν καὶ εἰς ἄνδρας καὶ εἰς γυναῖκας, καὶ εἰς νέους καὶ εἰς γέροντας· ἀντιλέγει εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ἐντέλλεται τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐρευναν τῶν Γραφῶν· "Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς" ὅστις ἐξαπίστευσε τοὺς ἱεροὺς μαθητάς του νὰ κηρύττωσι πανταχοῦ τὴν θείαν τοῦ διδασκαλίας· "Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη." Ἡ κοσμοσωτήριος διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων αὐτοῦ, αἱ προβήσεις τῶν προφητειῶν, αἱ θεῖαι ἐντολαί, εἰς τὰ βιβλία ταῦτα ἐμπεριέχονται, τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Διαθήκην· ἡ δὲ μετάφρασις αὐτῶν εἰς τὰς λαλουμένας γλώσσας, τί ἄλλο εἶναι παρὰ κήρυγμα, μαθήτευσις καὶ διδασκαλία τῶν λαῶν διὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἐγράφησαν; ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη (Πρὸς Ῥωμ. ι. 4). Ἀντιβαίνει καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἐνέπλησε τοὺς ἱεροὺς Ἀποστόλους ἀπὸ τῆς χάριτος, καὶ ἐλάλουν μὲ ξένας γλώσσας τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ εἰς Πάρθους, Μήδους, Ἑλαμίτας, Ἀραβας, Ῥωμαίους, Ἑλλήνας.—ΒΑΜ. ΒΑΣ.

Η ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ἀριθ. 6.

ΛΕΥΚΑΣ ΚΑΙ ΚΥΘΗΡΑ.

ΠΡΟΣ ἄρκτον τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης κεῖται ἡ τὴν σήμερον Ἀγία Μαύρα, τοπάλαι δὲ Λευκάς καὶ Λευκαδία, μήκος ἔχουσα περίπου τριάκοντα μιλίων, πλάτος δὲ περίπου δώδεκα. Ἡ νῆσος αὕτη ἦτο ποτὲ χερσονήσος, ἢ, κατὰ τὸν Ὀμηρον, Ἀκτὴ τῆς Ἀκαρνανίας. Ἀλλ' οἱ Κορίνθιοι, ὡς λέγει ὁ Στράβων, "πεμφθέντες ὑπὸ Κυψέλου καὶ Γαργάσου, ταύτην τε κατέσχον τὴν ἀκτὴν, καὶ τῆς χερσονήσου διορύξαντες τὸν ἱσθμὸν ἐποίησαν νῆσον τὴν Λευκάδα." Ἰδιόμομα Λευκάς ἐδόθη ἀπὸ πέτρων λευκῇ ἐν ὑψηλῷ τόπῳ, ἐκνεύουσας εἰς τὸ πέλαγος κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν. Ἐπὶ τῆς πέτρας ταύτης ἦτο καὶ ναὸς τοῦ Λευκάτα Ἀπόλλωνος, καὶ προσέτι τὸ περιβόητον Ἄλμα τῆς Σαπφούς, τὸ μέρος δηλαδὴ ὅθεν αὕτη καὶ ἄλλοι ἐπήδησαν εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς παῦσιν τοῦ ἔρωτος. Τὴν σήμερον τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο ὀνομάζεται Δουκάτον, κεῖται δὲ κατὰ τὴν μεσημβρινοδυτικὴν κόγχην τῆς νήσου, ὅν ἡ ἐσχατιὰ τιτανωδῶν ὀρέων, τὰ ὅποια τὴν νῆσον ὀλόκληρον διαπερῶσι. Ἰνὰ μέρη τῆς βουνώδους ταύτης σειρᾶς φθάνουν εἰς 3000 ποδῶν ὕψος.

Ποταμὸν λόγου ἄξιον δὲν ἔχει κανένα ἡ νῆσος αὕτη, αἱ βρύσεις ὅμως καὶ τὰ φρέατα εἶναι καὶ πολλὰ καὶ καλὰ· ἡ δὲ πόλις θαυμάσιον ἀναπληροῦται ἀπὸ ὕδατος, φερόμενον διὰ τινος ὑδραγωγείου ἐκ βρύσεως μίαν ὄραν ἀπεχούσης. Λίμνη στασίμου ὕδατος σχηματίζεται κατ' ἔτος εἰς κοιλάδα περὶ τὰς δύο ὥρας πρὸς μεσημβρίαν τῆς πόλεως, ἐν τῷ μέσῳ βουνῶν. Ἡ λίμνη αὕτη ἔχει ὡς μίαν λεύγην περιφέρειαν· ἀρχίζει δὲ νὰ φαίνεται περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου, ἀλλὰ τὰ ὕδατα ξηραίνονται ὅπως διόλου πρὸς τὰ τέλη τοῦ Μαΐου, ἀφίοντα γονιμωτάτην πεδιάδα ἐπικλύστος γῆς. Ὑπάρχει δὲ καὶ ὡσεὶ λίμνη ἀλμυροῦ ὕδατος, ἔχουσα ἐξ ἑνὸς μέρους τὸν ἱσθμὸν τὸν ὁποῖον εἴπομεν ἥδη ὅτι τοπάλαι διώρυξαν οἱ Κορίνθιοι. Ἡ διώρυξ αὕτη, μολονότι συνεχῶς ποτὲ τὴν διάβασιν πλοίων, πρὸ πολλοῦ ὅμως σχεδὸν ὀλότεια ἐπληρώθη μὲ ἰλὺν καὶ τιτανώδη τρίμματα, γεννηθέντα ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνέμου ἐπὶ τὰς βραγυῶδεις βάσεις τῶν ὀρέων. Ἰὸ βάθος τοῦ ὕδατος εἰς τὴν ἀλμυρὰν ταύτην λίμνην εἶναι τριῶν ποδῶν ἕως ἔξ δακτύλων, ἡ δὲ τῆς ἐπιφανείας ἐκτασις ἐξ περίπου ἡ ὀκτὼ τετραγωνικῶν μιλίων. Εἰς τὰ κράσπεδα τῆς λίμνης ὑπάρχουν διάφοροι ἀβαθεῖς τόποι, καταλλήλως τοποθετημένοι πρὸς κατασκευὴν ἁλατος διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐξατμίσεως. Πεντακόσιοι ἢ ἑξακόσιοι ἄνθρωποι ἐνασχολοῦνται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο.

Ἡ νῆσος ὑπόκειται τὰ μέγιστα εἰς σεισμούς. Τὸ 1820 μετὰ τῆς 12ης Φεβρουαρίου καὶ τῆς 31ης Μαρτίου συνέβησαν ἐξήκοντα τρεῖς αὐστηροὶ σεισμοί, οἵτινες ἐκρήμνισαν ἐβδομήκοντα περίπου τῶν ἐν τῇ πόλει κατοικίων, ἀφῆκαν δὲ κλονουμένας τὰς πλειοτέρας τῶν

ἐ. 9*

ἐπιλοίπων. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἔγιναν προσέτι ὀκτακόσιοι περίπου ἐλαφροὶ κλονισμοί· καίποτε δὲ ἡ γῆ ἐξηκολούθει τρέμουσα δώδεκα ἢ δεκατέσσαρας ὥρας κατὰ συνέχειαν, χωρὶς τινος ἐπαισθητῆς παύσεως. Εὐρίσκοντο δ' οἱ πολῖται κατ' ὅλον τὸν καιρὸν τούτον εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, ὑπόχρεοι ὄντες νὰ ζῇσι σκέπην εἰς ἀθλίας καλύβας πρὸς ὥραν κατεσκευασμένας, καὶ ὑπὲρ τοὺς δύο μῆνας μὴ τολμῶντες νὰ κοιμηθῶσιν εἰς τοὺς οἴκους των, ἐκ φόβου μὴν ἤθελεν αὐξήσῃν ἡ σφοδρότης τῶν κλονισμῶν· τὰ δὲ πνεύματα τῶν δεισιδαιμόνων ἐπασχον ἀπὸ ἀδιάλειπτον φόβον καὶ ταραχὴν κατὰ συνέπειαν τῆς διαδόσεως προφητειῶν, ὅτι ἡ πόλις ἐμελλεν εἰς ὀλοκλήρου νὰ καταστραφῇ.

Οἱ ὁρόμοι ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλο μέρος τῆς νήσου βαδμηδὸν βελτιόνονται ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς Βρετανικῆς ἀρχῆς. Ἡ συγκοινωνία μετὰ τῆς πόλεως καὶ τοῦ φρουρίου ἐνεργεῖται διὰ λέμβων, καὶ προσέτι κατὰ τρόπον ἀξιοπερίεργον διὰ τῶν λευκῶν παλαιῶν ὑδραγωγείων. Ὁ ἀγωγός, δι' οὗ ἔρρεε τὸ ὕδωρ, εἶναι μὲ λείας πέτρας ἐσκεπασμένος, ἔχει δὲ τριῶν ποδῶν πλάτος, ὥστε ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου συγχυρεῖ τὴν διάβασιν. Ἀνηγέρθη δὲ ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος τῶν Γούρκων Βασιλέως. Ἐκτείνεται ὑπὲρ τὸ ἥμισυ μίλιον κατὰ τὸ μήκος, καὶ στέκει ἐπὶ 360 καμαρῶν. Ὡς ὑδραγωγεῖον δὲν χρησιμεύει πλέον τὴν σήμερον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Λευκάδος συμποσύνται εἰς δεκαῖς περίπου χιλιάδας, διατρίβοντες εἰς τὴν πόλιν Ἀμαξίει, καὶ εἰς τριάκοντα δύο ἀσημέντους κόμης, διεσπαρμένους ἐφ' ὅλης τῆς νήσου. Τὸ Ἀμαξίει ὑπερβαίνει ἐν μίλιον κατὰ τὴν περιφέρειαν, περιέχει δὲ χιλίους τετρακοσίους οἴκους, καὶ πληθυσμὸν ἐξ ἑκατῶν. Εἶναι πενιχρὰ πόλις, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ ξύλων ἔκδοσμένη. Μία μόνον ὁπωσὺν καλὴ ὁδὸς διαπερνᾷ ὅλον αὐτῆς τὸ μήκος, δεκαπέντε ποδῶν ἔχουσα πλάτος κατὰ τὸ πλεον ἄνοικτον μέρος· αἱ δὲ λοιπαὶ ὁδοὶ εἶναι εὐτελεῖς, στεναὶ, ἄτακτοι, καὶ ῥυπαραί. Νέον ἰχθυοπωλεῖον κατεσκευάσθη ἐσχάτως ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅπου δύναται τις ἐν ἀφρονίᾳ νὰ προμηθεύεται ἰχθὺς ἀρίστης ποιότητος. Ἀλιεύουσι δὲ εἰς τὸ προσηρμένον λιμνίον κατὰ τρόπον ἰδιαιτέρον. Ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ σπανίως ὑπερβαίνει δύο ἡμισὺ πόδας κατὰ τὸ βάθος, οἱ ἰχθύες περικλείονται εἰς εὐρύχωρα διαστήματα δι' εὐκινήτων καλαμωτῶν, αἵτινες προσηλθύνται ὁρῶσαι εἰς τὸν μαλακὸν πυθμὲν τῆς λίμνης. Αἱ διαστάσεις δ' αὐταὶ συστέλλονται κατ' ἀρέσκειαν, καὶ οἱ τοιουτοτρόπως διατηρούμενοι ἰχθύες ἀλίσκονται βαθμῶδον. Οἱ ἀλιεῖς μεταχειρίζονται ἐπὶ τῆς λίμνης μονόκυλον, ἔκον ὀλίγων δακτύλων ὕδατος. Ἐνίοτε παγόνουσα ἡ λίμνη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν προξενεῖ τὸν θάνατον ὅλων τῶν ἐν αὐτῇ ἰχθύων. Τὰ κυριώτερα δὲ τῶν ἰχθύων εἶδη εἶναι κέφαλοι, γλῶσσας, χέλια, καρίδες, καρκῖνοι, καὶ κοχλίας.

Ὅπισθεν τῆς πόλεως τοῦ Ἀμαξίει ὑπάρχει ὠρεῖα πεδιάς, δύο μιλίων τὸ μήκος, σχεδὸν κεκαλυμμένη ἀπὸ

μεγαλοπρεπή ελαιώνα, τὸν ὁποῖον διατέμνουσι δύο ἡ τρεῖς εὐθεῖς καὶ καλοὶ δρόμοι.

Κύθηρα.

Ἡ μεσημβρινότης τῶν Ἑπτὰ Νήσων εἶναι τὰ Κύθηρα, κειμένη πρὸς νότον τῆς Πελοποννήσου, εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, 13 μίλια κατὰ μεσημβρινουτικὴν διεύθυνσιν ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα, 25 δὲ μίλια πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ταινάρου. Τὸ νότιον αὐτῆς ἄκρον ἀπέχει περὶ τὰ 45 μίλια ἐκ τῆς Καραβοῦσης, τοῦ ἐγγυτάτου μέρους τῆς Κρήτης. Ἐχει δ' ἡ νῆσος Κύθηρα ὠσείδες μὲν ἀνώμαλον δὲ σχῆμα, καὶ μήκος μὲν 20 περίπου μιλίων, μέγιστον δὲ πλάτος 10. Εἶναι βουνώδης καὶ βραχώδης· ἀλλ' ὑπάρχουσι μικραὶ τινες κοιλάδες, ὅπου τὸ χῶμα εἶναι γόνιμον καὶ καλλιεργημένον. Παράγει δ' ἐξαιρετὸν σταφυλὴν (ἐξ ἧς γίνεται καλὸς οἶνος), ἐλαιον, πορτογάλλια, λεμόνια, καὶ ἄλλας ἐπώρας, γεννήματα, καὶ βομβάκιον. Τὰ Κύθηρα εὐποροῦν ἀπὸ ξύλα μάλλον οἰασθήποτε τῶν ἄλλων Ἰονίων νήσων· διότι ἔχουσι περὶ τοὺς 3000 βόας, 16,000 πρόβατα καὶ 4000 αἰγας, ἐκτὸς 1000 ὄνων καὶ περίπου 150 ἵππων. Οἱ κάτοικοι, κατὰ τὴν ἐπίσημον ἀπορίθησιν τοῦ 1833, ἦσαν 8759, διαμοιρασμένοι εἰς δύο κομποπόλεις καὶ εἰκοσιεννέα χωρία. Ἡ περιχὴ τῆς νήσου εἶναι 116 Ἀγγλικά τετραγωνικά μίλια, συμπεριλαμβανομένου τοῦ νησιδίου Αἰγιλίας (Κεργιώτου), τὸ ὁποῖον κεῖται ἀναμέσον Κυθήρων καὶ Κρήτης.

Ἡ κυριώτερα πόλις, ἡ μάλλον κομποπολις, εἶναι τὸ Καψάλι, ἐπὶ τῆς νοτίου παραλίας. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας εἶναι τὸ χωρίον τοῦ Ἀγ. Νικολάου, μὲ τὸ κάλλιστον ἐν τῇ νήσῳ ἀγκυροβόλιον. Εἰς τὰ περίεξ εὐρίσκονται ἀρχαῖοι τινες λελατομημένοι τάφοι· καὶ οὐ μακρὰν αὐτῶν λείψανά τινα τειγῶν, ὑπογεῖων οἰκοδομῶν, καὶ συντετριμμένων στύλων, τὰ ὅποια νομίζονται λείψανα τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Κυθήρων, καὶ τοῦ διαβόητου αὐτῆς ναοῦ τοῦ εἰς τὴν Ἀφροδίτην ἀφιερωμένου. Τὸ μέρος τοῦτο λέγεται τὴν σήμερον Παλαιόκαστρον. Ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ παραλίου τῆς νήσου εἶναι τὸ Δελφίνιον, εὐρύχωρος ἀλλὰ κινδυνώδης λιμὴν.

ΠΕΡΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ.

Ἡ ἀποτυχία τῶν ζητούντων εἰς τὰς Γραφὰς λεπτομερῆ περιγραφὴν γεωλογικῶν φαινομένων προέρχεται ἐκ τῆς ἀθμελιώτου ἐλπίδος, ὅτι εἰς αὐτάς θέλουν εὐρεῖν ἱστορικὰς εἰδήσεις περὶ ὧν τῶν ἔργων τοῦ Δημιουργοῦ, εἰς χρόνους καὶ τόπους μεθ' ὧν οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐπίσης ὁρᾶν ἤθελον εἰσθαι ν' ἀντιλέγων εἰς τὴν Μωσαϊκὴν ἱστορίαν ὅτι εἶναι ἀτελής, ἐπειδὴ δὲν ἀναφέρει τοὺς δορυφόρους τοῦ πλανήτου Διὸς, ἡ τοὺς δακτυλίους τοῦ Κρόνου, καὶ νὰ αἰσθάνωνται ἀποτυχίαν διότι δὲν εὐρίσκουν εἰς αὐτάς τὴν ἱστορίαν τῶν γεωλογικῶν φαινομένων, τὰ περὶ ὧν ἀρμόζουσι μὲν εἰς ἐπιστημονικὴν ἐγκυκλοπαιδείαν, ἀλλ'

εἶναι πάντῃ ἀλλότρια τῶν σκοπῶν τῶν, ὅστις συνεγράφη μόνον ὡς ὁδηγὸς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ ἡθικῆς διαγωγῆς.

Δικαίως ἐμπορεῖ τις νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς νομίζοντας τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην θέμα κατὰλληλον εἰς ἀποκάλυψιν, ποῦ ἡδύνατο ἡ ἀποκάλυψις νὰ σταθῇ, χωρὶς ἀτελείας παραλείψεως, μικροτέρας κατὰ τὸν βαθμὸν, ἀλλ' ὁμοίως τὸ εἶδος, μὲ τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὸ ὑπάρχον Μωσαϊκὸν διήγημα; Ἀποκάλυψις τοσαύτης μόνον ἀστρονομίας ὅση ἐγνωρίζετο εἰς τὸν Κοπέρνικον ἤθελε φαίνεσθαι ἀτελής μετὰ τὰς ἀνακαλύψεις τοῦ Νεύτωνος· ἀποκάλυψις δὲ τῆς Νευτωνικῆς ἐπιστήμης ἤθελε φανῆν ἑλλιπὴς εἰς τὸν La Place· ἀποκάλυψις δὲ τῶν χημικῶν γνώσεων τῆς δεκάτης ὁγδόης ἐκατονταετηρίδος ἤθελεν εἰσθαι τόσον ἑλλιπὴς, παραβαλλομένη μὲ τὰς σημερινὰς εἰδήσεις, ὅσον θέλουν φαίνεσθαι τὰ τὴν σήμερον περὶ τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἐγνωσμένα πρὸ τῆς λήξεως ἐνὸς ἄλλου αἰῶνος. Εἰς ὅλον τὸν κύκλον τῶν ἐπιστημῶν δὲν ὑπάρχει οὐδεμία, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, ἕως οὗ ν' ἀπαιτήσωμεν ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν πλήρη ἀνάπτυξιν ὧν τῶν μυστηριωδῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες ὑποστηρίζουσι τὸν μηχανισμόν τοῦ ὕλικου κόσμου. Τοιαύτη ἀποκάλυψις ἡδύνατο ἴσως ν' ἀρμώξῃ εἰς ἄλλα ὄντα ὑψηλότερα τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἡ ἀποκτικὴς τοιαύτης γνώσεως τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ πιθανὸν ὅτι θέλει συνιστᾶν μέρος τῆς εὐδαιμονίας ἡμῶν εἰς μέλλουσιν κατὰστασιν· ἀλλ' ἐκτὸς ἐν ἡ ἀνθρωπίνῃ φύσει εἴχε πλάσθῃ ἄλλη παρ' ὁποία εἶναι, ἡ ἄνω ὑποτιθεμένη παγγνωσία κοινωποιήσις ἣθελε μεταδοθῇ εἰς πλάσματα, πάντῃ ἀνίκανα νὰ τὴν δεχθῶσιν, ἐφ' οἷα σδήποτε κατὰστάσεως τοῦ ἀνθρώπινου γένους παρελθούσης ἡ παρούσης, ἡθικῆς ἡ φυσικῆς· καὶ ἤθελε προσέτι ἀντιφέρεσθαι εἰς τὸν σκοπὸν ὧν τῶν ἄλλων ὑπὸ Θεοῦ γινόμενων ἀποκαλύψεων ἑαυτοῦ, τὸ τέλος τῶν ὁποίων πάντοτε ὑπῆρξεν ἡ μετάδοσις ὅχι νοητικῶν ἀλλ' ἡθικῶν γνώσεων.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ.

Τὸ περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ζήτημα εἶναι ὑπόθεσις σπουδαιοτάτη. Ὅτι μὲν ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος, ἐπίστευσαν πολλοὶ κατὰ πάντα αἰῶνα· καὶ τῶν ὅντι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐκ φυσικῆς τινὸς ὁρμῆς ἀπαυτεῖ τὴν ἰδίαν τῆς παντελοῦς ἐξουθενώσεως, ἡ τῆς ἀτελεότητος ἀναισθησίας. Ἀλλ' ἀράγε οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται; Τοῦτο ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὡς βεβαιότατον μᾶς παρέδωκεν. “Ἐρχεται ὥρα,” εἶπεν, “ἐν ἧ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.” Εἶπε προσέτι, “Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ.”

Τὸ δόγμα τοῦτο καὶ πρὶν Χριστοῦ ἐγνωρίζον οἱ Ἰουδαῖοι, μολονότι οἱ μὲν Σαδδουκαῖοι ἠρνοῦντο τὴν ὑπαρ-

ξιν εἶτε ἀγγέλου εἶτε πνεύματος, καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως, οἱ δὲ Φαρισαῖοι περιώριζον αὐτὴν εἰς μόνους τοὺς δικαίους. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐφ' ὧς ζῶν καὶ ἀφθαρσίαν περιέχουσιν λαμπρὸν φῶς εἰς τὸ δόγμα τῆς ἀναστάσεως, καὶ κατέστησεν αὐτὸ παγκόσμιον, ἐνῷ ἀρχήτερα ἀμυδρῶς πῶς καὶ ἀσαφῶς ἐβλέπετο, καὶ ὑφ' ἐνὸς μόνου ἔθνους, τοῦ Ἑβραϊκοῦ.

Οὐχὶ μόνον δὲ διεκήρυξε τὴν παραμυθητικὴν ταύτην ἀλήθειαν ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς αὐτὴν ἀπέδειξε, τὸν Λάζαρον τετραήμερον ἀναστήσας, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀναστὰς, ἀπαρχὴ τῶν κοιμημένων. “Ὡς περ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιήθονται.” “Τοῦτο,” λέγει, “ἔστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα, πᾶν ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.” Ποῖον ἄλλο δόγμα, τόσον ἀρμόδιον νὰ παρηγορῇ τὸν ἀνθρώπον, ἐνῷ διαβαίνει τὴν κοιλάδα ταύτην τοῦ κλαυθμοῦ; Τίς δὲν ἔχασε φίλους καὶ συγγενεῖς; Πόσοι τῶν ποτὲ φιλότιμων, πόσοι τῶν ὁποίων ἔτι φιλοστόργως περιθάλλομεν τὴν μνήμην, ἐπατάχθησαν ὑπὸ τοῦ θανάτου, καὶ εἶπαν εἰς τὴν διαφθοράν, Σὺ εἶσαι ὁ πατὴρ μου, καὶ εἰς τὸν σκόλον, Σὺ εἶσαι ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ μήτηρ μου! Ὡς ἀνδρὸς ἐμαρτυρήσαν, καὶ ὡς νέφος ἐξηφανίσθησαν, καὶ πᾶν ὅτι ἐξ αὐτῶν μένει εἶναι τώρα κεχωμένον ὑπὸ τοῦ βώλους τῆς κοιλάδος, ἡ εἰς τὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ! Ἀλλ' ἄρα ἐχάθησαν ἐξ ὁλοκλήρου; Ἐσβέσθη διαπαντός ἡ ὑπαρξίς των, καὶ παρεδόθησαν εἰς ἀτελεότητα λήθην; Ὁχι· ὁ παντοδύναμος Σωτὴρ θέλει ἀνεγείρειν αὐτοὺς τὴν τελευταίαν ἡμέραν! Ἐμπορεῖ μὲν ὁ θάνατος νὰ κρατῇ αὐτοὺς ἀλυσιδέτους πρὸς καιρὸν, ἀλλ' ὅχι διὰ πάντα. Ὁ φωτίσας ζῶν καὶ ἀφθαρσίαν κατήργησε τὸν θάνατον. Ὁ πατὴρ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν πᾶσαν δύναμιν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς· ἔθηκεν εἰς τὰς χεῖρας του τὰς κλεῖς τοῦ ἔθους καὶ τοῦ θανάτου· αὐτὸς κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει, καὶ ἀνοίγει καὶ οὐδεὶς κλείει. Κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου του, καὶ θέλει βασιλεῦειν ἕως οὗ νὰ γένωσιν ὑποπόδιον αὐτοῦ οἱ ἐχθροὶ του. Τελευταῖον ἐχθρὸν ἔχει νὰ καταστρέψῃ τὸν θάνατον, καὶ θέλει βέβαια τὸν καταστρέψειν.

Ὅποταν φθάσῃ ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως, καὶ ἐγερθῶσιν ἐκ νεκρῶν τὰ κοιμώμενα ἑκατομμύρια τοῦ ἡμετέρου γένους, ὁ τρομερὸς βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος ἐθανάτωσεν αὐτοὺς ἅπαντας, θέλει ἀκούσειν τοὺς θριαμβευτικούς τούτους λόγους, Ποῦ σου τὸ κέντρον, θάνατε! Πῶς ἔπρεσες, φοβερώτατε βασιλεῦ, ὅστις ἔκαμνες τὸν κόσμον ὡς ἐρηνίαν, ἐξαφανίζων τοὺς καταίκους αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀνοίγων τὸν αἶκον τῶν αἰχμαλώτων σου! Ὁ παρὰ σοῦ ὄλεθρος διαπαντός ἐτελείεσθαι! Κατεπόθης εἰς νίκην! Οὐτε ἰχθυὸς τῆς βασιλείας καὶ τυραννίας σου θέλει ἀφεθῇν ὀπισθεν, καθότι, Ἰδοὺ, λέγει ὁ Ἄλφα καὶ ὁ Ὁμέγα, κτίζω τὰ πάντα καινὰ.

Ἀλλὰ λέγουσί τινες, Πῶς θέλουν ἐγερθῇ οἱ νεκροί;

Ἄρα μὲ τὰ αὐτὰ σώματα; Ἀποῦ τὸ σῶμα διαλυθῇ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, καὶ μεταβῇ εἰς ἄλλα σώματα ἀνθρώπων ἢ ζώων, καὶ γένῃ συστατικὸν μέρος αὐτῶν, πῶς εἶναι δυνατόν, ἀποῦ ἀναστῇ ὁ ἀνθρώπος, νὰ ᾖ πάλιν τὸ αὐτὸ πρόσωπον; Πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἀρμώζει ἡ ἐπιπληξίς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, “Πλανᾷσθε, μὴ εἰδότες τὰς Γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.” Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰς τὴν παρούσαν ἀκόμη ζῶν λαμβάνει ἀδιάκοπον μεταμόρφωσιν, καὶ ὅμως ἡ ταυτότης τοῦ προσώπου δὲν ἀλλοιοῦται. Ἡ φυσιολογία μᾶς διδάσκει ὅτι μετὰ εἰκοσι χρόνους ἀποῦ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα γεννηθῇ δὲν περιέχει κανὲν μέρος τῆς ὕλης, ἡ ὁποία ἐσχημάτιζεν αὐτὸ ὅτ' ἐξῆλθεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. Ἐξηκονταετὴς ὁ ἀνθρώπος δὲν ἔχει τὸ αὐτὸ σῶμα, ὁποῖον εἶχεν εἰκοσαετὴς ὧν ἡ τριακονταετής· ἀλλ' ὑπάρχει τις τόσον ἡλίθιος, ὥστε νὰ φαντασθῇ ὅτι δὲν εἶναι τὴν σήμερον τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὁποῖον ἦτο πρὸ εἰκοσι ἢ τεσσαράκοντα χρόνων; Ὁχι βέβαια. Ἐκ τούτων δὲ τί συμπεραίνομεν; Ὅτι καὶ μυρίας μεταβολὰς ἂν ὑποφέρῃ τὸ σῶμα, ἕως νὰ ἐγερθῇ ἐκ νεκρῶν, διατηρεῖται μ' ὅλον τοῦτο ἡ ταυτότης τοῦ προσώπου.

Ἀλλὰ μάταιον εἶναι νὰ ταρτατώμεθα μὲ ἀναφελῆ ζήτηματα περὶ τῆς ἀναστάσεως. Ὁ Κύριος ἡμῶν θετικῶς βεβαίῳ ὅτι οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται, καὶ τοῦτο μᾶς ἐξαρκεῖ. Οἱ δίκαιοι θέλουν λάμψαι ὡς ὁ ἥλιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Πατρὸς των, οἱ δὲ κακοὶ, οἵτινες ἐξῆσαν καὶ ἀπέθανον ἐν ἀμαρτίᾳ καὶ ἀμετανοησίᾳ, θέλουν ῥιφθῇν εἰς τὸν ἄδην. Ἀναγνώστα, ἀγαπᾶς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν; Εὐλόγως λοιπὸν ἐμπορεῖς νὰ χαίρῃς προσδοκῶν τὴν ἀνάστασιν τοῦ σώματός σου.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΠΕΡΙ ΨΥΧΟΥ.

ΜΕΤΑΛΛΗ καὶ θαυμαστὴ ἀνακάλυψις ἐγένετο πρὸ μικροῦ. Τὸ ξύλον, ἀπ' ὅλας τὰς οἰκοδομησίμους ὕλας ἴσως ἡ πλέον χρήσιμος, καὶ ὅμως ἡ πλέον μεταβλητὴ, μεταμορφοῦται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης εἰς ἀφθαρτον καὶ ἀναλλοίωτον οὐσίαν, τὴν ὁποίαν οὔτε ὑγρασία βλάπτει οὔτε ξηρότης, καθίσταται δὲ ἀφθαρτον ὑπὸ ζωφίων ὡς καὶ ἄκαυστον, καὶ μ' ὅλα ταῦτα διατηρεῖ τὴν ελαστικότητά του. Διὰ τῆς θαυμασίας ταύτης ἐργασίας, τὰ κοινότερα ξύλα γίνονται δεκτικὰ στιλβώσεως, εὐωδίας, καὶ χρωματίσεως οἰασθήποτε, καὶ οὕτως ἀνυψοῦνται εἰς τὸν βαθμὸν τῶν βαρυτιμωτέρων ξύλων, τῶν εὐχρηστων εἰς τὰς ὠφελίμους ἢ τὰς κοσμητικὰς τέχνας· τὰ ποικίλα δὲ καὶ ὠραῖα ταῦτα ἀποτελέσματα παράγονται δι' ἀπλουστάτης καὶ εὐθηνωτάτης μεθόδου, καθότι αἱ συντείνουσιν εἰς αὐτὰ οὐσίαι εἶναι μικροτάτης τιμῆς, καὶ ἄλλη δύναμις δὲν ἀπαιτεῖται παρ' ἡ τῆς φύσεως.

Ὁ ΜΗ ἀποκτίνων νέους φίλους ὅσον προσδεύει εἰς τὸ στάδιον τῆς ζωῆς, ταχέως μένει ἑνός καὶ ἐρημός. Πρέπει, ἔλεγεν εἰς τῶν σοφωτέρων Ἀγγλων, συνεχῶς νὰ ἐπισκευάζωμεν τὴν φιλιαν μας.

ΠΡΟΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ.

ΚΑΙ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι χάνουσι πολλάκις τὴν προθυμίαν, ὡς μὴ βλέποντες ὀφελός τι ἀπὸ τοῦ ἀγῶ-
νας αὐτῶν ὑπὲρ τῶν ἰδίων τέκνων καὶ μαθητῶν. Τὸ
αὐτὸ μάθημα, καίτοι πολλάκις παραδοθέν, φαίνεται
ὡς μόλις νὰ ἔκαμε μικρὰν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ
διδασκομένου, καὶ ἄθῳμος ὁ παραδίδων εἶναι σχεδὸν
ἔτοιμος νὰ ἐκφωνήσῃ, Νίκαταίως ἐκοπίασα! Ἀλλ' αὕτη
εἶναι ἰδέα ἐσφαλμένη, τὴν ὁποῖαν οὐδὲ στιγμὴν πρέπει
τις νὰ περιθάλλῃ.

Τὸ δένδρον ἀπαιτεῖ καιρὸν διὰ τὴν αὐξήσιν. Ὁ ἄν-
θρωπος προχωρεῖ ἐκ τῆς νηπιακῆς εἰς τὴν ἀνδρικήν
ἡλικίαν βραδέως καὶ βαθμῶδόν. Τούτῳ ἀληθεύει περὶ
τοῦ νοῦς ἐπίσης ὡς καὶ περὶ τοῦ σώματος. Ὁ ἡθικὸς
χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου μορφοῦται ταυτοτρόπως, καὶ
πολλάκις ἀνεπαίσθητως. Ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατήρ,
ὁ μέγας Διδάσκαλος τοῦ κόσμου, ἀνατρέφει τὰ τέκνα
του δίδων εἰς αὐτὰ διδασκαλίαν ἐπὶ διδασκαλίας, στί-
χον ἐπὶ στίχῳ, ὀλίγον ἐδῶ, ὀλίγον ἐκεῖ. Ἦσ. κή. 10.
Σταθερῶς διδάσκει, περιμένων τὸ τέλος. Τὸν σκοπὸν,
εἰς τὸν ὁποῖον πᾶσα διδασκαλία χρεωστῇ ν' ἀποβλέ-
πῃ, δὲν ἐπιτυγχάνει τις διαμίζῃ· οὔτε εἶναι ἐύκολον ἢ
κἂν δυνατόν νὰ γνωρίσῃ τις, καθ' ὅποιανδήποτε στιγ-
μὴν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἐκπαιδεύσεως, πόσον ἤδη
κατωρῶσθαι, μικρὸν ἢ μέγα.

Πολλάκις, δταν ζυγίζονται πράγματα, προστίθεται
κόκκος κατόπιν κόκκου, χωρὶς φαινόμενῃν τινὰ ἐπιρροήν,
χωρὶς νὰ προξενῇται οὐδεμίαν κίνησιν, ἕως οὗ, τελευταῖον,
ἐνὸς ἄλλου κόκκου προστεθέντος, ἢ κάτω πλάστιγξ ἀνα-
βαίνει, καὶ ἡ ἄνω καταβαίνει. Αὐτὸ τοῦτο γίνεται
καὶ εἰς τὴν ἡθικὴν ἐκπαίδευσιν. Ὁ γονεὺς ἢ ὁ διδά-
σκαλος, ὠφελίμους ἀληθείας ζητῶν νὰ ἐναποταμιεύσῃ
εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ τέκνου ἢ τοῦ μαθητοῦ, φαίνεται διὰ
πολὺν χρόνον ὅτι ματαιοπονεῖ. Μολονότι διδάσκει,
νουθετεῖ, ἐπιπλήττει, προτρέπει, δίδει, τίποτε μ' ἔλα-
ταῦτα εἰς τὸ φαινόμενον δὲν κατορθώνει. Ἐπὶ τέλους,
εἰς καλὴν τιὰν ἔραν, βλέπει μὲ θαυμασμὸν ὅτι παρὰ-
νεσις ἢ συμβουλὴ τις ἐπέφερε τὸ παθούμενον ἀποτελέ-
σμα. Ἀλλ' ἂς μὴ φαντασθῇ ὅτι εἰς τὸν ἔσχατον
τοῦτον ἀγῶνα χρεωστῇ ἅπασαν τὴν ἐπιτυχίαν· ἔλα τὰ
προηγηθέντα διδάγματα ἐξίσου συντίθενται εἰς αὐτήν.
Σκεπτόμενός τις καθ' ἑαυτὸν, ποῖαν ἐκ δύο προκει-
μένων ὁδῶν νὰ ἐκλέξῃ, ἵσταται ὡραὶν τινα, καὶ μολονότι
πολλοὶ λόγοι τὸν ὑπαγορεύονται ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς
ἄλλης, δὲν ἄρκαζν νὰ τὸν κινήσωσιν, ἕως οὗ καινός τις
λόγος στρέφῃ αὐτὸν πρὸς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο μέρος. Μο-
λονότι δὲ ὁ ἕσπερος οὗτος λόγος δὲν εἶχεν ἔσως τόσην
βαρύντητα, ὅσην τινὲς ἐκ τῶν προηγηθέντων, ὅμως
ἐχρειάζετο διὰ νὰ φέρῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν τελευταί-
αν τοῦ ἀποφασίσιν.

Ὁ ἀμαρτωλὸς ἵσταται πολλάκις, διστάζων ποῖαν
ὁδὸν νὰ ἐκλέξῃ τὴν εἰς ἀθανασίαν, ἢ τὴν εἰς ἀπώλειαν
ἐγούσαν. Στοχάζεται καὶ ἀπαλοεῖ τὰ ὑπὲρ τῆς μιᾶς

καὶ τῆς ἄλλης ἐπιχειρήματα· καὶ πρὸς καιρὸν ἡ ἐκβα-
σις φαίνεται ἀμφίβολος. Ἐπὶ τέλους, σπουδαίως τις
συλλογισμὸς, αἰφνιδίᾳ τις ἐνθύμησις, ἐμβαίνει εἰς τὸν
νοῦν του, καὶ πείθει αὐτὸν διαμίζῃ νὰ βαδίσῃ τὴν ὁδὸν
τῆς εὐσεβείας.

Πολλοὺς κτύπους ἐπιφέρει ἐνίοτε ὁ πέλκυς τοῦ ξυλο-
κόπου πρὶν τὸ δένδρον νὰ σαλεύσῃ· ἀλλὰ τελευταῖον
εἰς ἡ δύο κτύποι, ὅχι τῶν ἄλλων δυνατώτεροι, διασει-
ουσι τὴν ῥῶν τοῦ ὅρου ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς ῥί-
ζης, καὶ καταβάλλουσιν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους.

Πεποιθότες λοιπὸν εἰς Θεὸν, ἐξακολουθεῖτε τὸ ἀγα-
θὸν ἔργον σας, γονεῖς καὶ διδάσκαλοι, μετ' ἐπιμονῆς
καὶ ἐλπίδος. Ἐν ἄλλο μάθημα ἐμπορεῖ, σὺν Θεῷ, νὰ
ἐπιφέρῃ τὸ παθούμενον ἀποτελεσμα.

Η ΚΩΜΟΠΟΛΙΣ ΒΗΘΛΕΕΜ.

Ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου ὁ Κύριος ἡμῶν ἐκρίθη
καὶ ἐσταυρώθη, διευθύνεται ὁ προσκυνητὴς εἰς ἐπίσκε-
ψιν τῆς Βηθλεὲμ, τῆς κώμης ὅπου ἐγεννήθη. Ἀποῦ
περάσῃ τὴν πύλιν τῆς Ἰόππης, στρέφει πρὸς τὰριστερά,
καὶ ἀποῦ καταβῇ εἰς τὴν κοιλάδα, περὶ τὴν κορυφὴν
βῆθραν τοῦ Ἐζεκίου ἐκ δεξιῶν. Ἐπειτα εἰς βραχίω-
δὲς τι ἐπίπεδον ἀναβὰς, προχωρεῖ κατὰ νοτιοδυτικὴν
διευθύνσιν ἐπὶ πετρώδους καὶ ἀκάρπου χώματος, ὅπου
ὀλίγα τινὰ μόνον τῆδε κἀκεῖσε δισκορπισμένα τεμά-
χια γῆς εὐφραίνουσι τὸ ὄμμα μὲ βλαστήματα σίτου,
χόρτου, καὶ ἀγρίων ἀνθέων. Ὁ ὁδηγὸς δεικνύει εἰς
τὸν ὁδοιπόρον τὸν πεπαλαιωμένον πύργον τοῦ Συμεὸν,
τὸ Γραικικὸν μοναστήριον τοῦ προφήτου Ἠλία, καὶ τὸν
τάφον τῆς Ραχήλ. Ἡ πρώτη θεωρία τῆς Βηθλεὲμ
περιγράφεται ὡς ἐκπληκτικὴ. Ἡ πόλις καλύπτει τὴν
ράχιν λόφου τινός, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν βα-
θείας καὶ εὐρυχώρου κοιλάδος, ἐκτείνεται δὲ ἀπ' ἀνα-
τολῶν εἰς δυσμάς. Τὸ κυριώτερον οἰκοδόμημα εἶναι
τὸ μοναστήριον, τὸ ἐπὶ τοῦ Σπηλαιῶ τῆς Γεννήσεως
ἀνηγερέμενον· τὰ τεῖχη δὲ καὶ αἱ ἐπάλλξεις αὐτοῦ τὸ
κάμνου νὰ φαίνεται ὡς μέγα τι φρούριον. Ἡ Νεκρὰ
Θάλασσα βλέπεται ὑποκάτω, ἐξ ἀριστερῶν, καὶ φαίνε-
ται πλησίον· ἀλλ' ὁ περιηγητὴς εὐρίσκει αὐτὴν πολὺ
ἀπέχουσαν, διότι δὲν ἐμπορεῖ τις κατ' εὐθείαν νὰ κα-
ταβῇ τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα κατωφερῇ βουνά. Ὁ δρόμος
στρέφεται περὶ τὸ ἄνω μέρος κοιλάδος τινός, ἢ ὁποῖα
λέγεται ὅτι ἐχρημάτισεν ἡ σκηνὴ τῆς ὀπτασίας τῶν
ἀγγέλων, οἵτινες εὐηγγελίσαντο εἰς τοὺς παιμένας τὴν
γέννησιν τοῦ Σωτῆρος· ἀλλὰ τὸ ἰδιαίτερον μέρος δὲν
γνωρίζεται βεβαίως.

Ἡ Βηθλεὲμ, τὴν ὁποῖαν ἀχώρῳσεν ὁ Ῥοβοὰμ τὸ
973 π. Χ., ἀπέχει τῆς Ἱερουσαλὴμ περὶ τὰ ἑξήκοντα
μῖλια. Ἐλαβε δὲ τὸνομα αὐτῆς, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὁ οἶκος
τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ. Καλεῖται προσέτι
εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην Βηθλεὲμ Ἐφραθά, εἰς δὲ
τὴν Καινὴν Διαθήκην Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, πρὸς
διάκρισιν ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ Ἰζαβουλῶν. Ὁ Δαβὶδ

ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ὅπου καὶ
διήγαγε τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ζωῆς του εἰς τὴν
εἰρηνικὴν τοῦ ποιμένου ἐνασχόλησιν, ἕως οὗ ἡ μετὰ τοῦ
Φιλισταίου γίγαντος μονομαχία ἤνοιξεν εἰς αὐτὸν
στάδιον ἐνδοσώτερον. Ἐνταῦθα προσέτι ἐγεννήθησαν
πολλοὶ τῶν ἐν ταῖς Γραφαῖς φημιζομένων· ὡς ὁ Ἀβιὰ,
Ἐλιμέλεχ, Ὠβήδ, Ἰσσαί, Βοὺζ, καὶ Ματθίας ὁ Ἀ-
πόστολος· ἐνταῦθα δὲ ὑποτίθεται καὶ ὅτι ὑπῆρξεν ἡ
σκηνὴ τοῦ ὠραίου ποιήματος τῆς Ροῦθ.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ταραχῶν αἰτινες ἠκολούθη-
σαν τὴν πτώσιν τῆς Ῥωμαϊκῆς αυτοκρατορίας, ἀπεσύρ-
θη ὁ Ἅγιος Ἱερώνυμος εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ διή-
γαγε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰς τὴν μονα-
χίαν εἰρηνικοῦ τινός σπηλαιῶ, ὅπου συνέγραψε τὰ εἰς
τὰς Γραφὰς ὑπομνήματα, καὶ ἔδειξε πολλοὺς τόπους
εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὴν περίχωρον, οἵτινες πρὸ πάντε
ἐκατονταετηρίδων εἶχον τιμηθῇ διὰ συμβεβηκότων,
συνεχομένων μὲ τὴν γέννησιν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Σω-
τῆρος ἡμῶν. Καὶ εἶναι μὲν πάντοτε δύσκολοι αἱ ἀπό-
πειραι, αἱ τὴν ἐξακρίβωσιν τόπων τοιούτων ἀφορῶσαι,
καὶ ἀμφίβολος ἡ αὐτῶν ἐκβασις· ἀλλ' ὁ Ἅγιος Ἱερό-
νυμος ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς σήμερον κύρος μέγα παρὰ
τοῖς Λατίνοις ἔχων ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα. Π. χάριν,
σπηλαιὸν τι λεηλοτημένον δεικνύεται ὡς τὸ κτηνοστά-
σιον, ὅπου ὁ Κύριος ἡμῶν ἐγεννήθη, καὶ ἐξ ἐνὸς μέρους
εἰς ἑτέρος τι ἐνδομύχου, ὀλίγον κάτω τῆς ἐπιφανείας
τοῦ ἔδαφους, ὑπάρχει λευκὸν μάρμαρον, κεκοιλωμένον
ἐν εἰδὲι φάτνης, τὸ ὁποῖον λέγεται ὅτι δεικνύει τὸ μέ-
ρος, ἐν ᾧ ἐτέθη ἐπὶ ἀχύρων τὸ νήπιον Ἰησοῦς. Ἀλλ'
ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ Εὐαγγελίου φαίνεται ὅτι ἡ παρ-
θένης δὲν κατέφυγεν εἰς σπήλαιον ἢ ἄντρον, ἀλλ' εἰς
φάτνην ἀνήκουσαν εἰς ξενοδοχεῖον ἢ χάνι· καὶ ἐπει-
δὴ τὰ δωματῖα τούτου ἦσαν πλήρη ξένων, κατέλυσεν ἡ
κεχαριτωμένη μετὰ τοῦ μνήστορος εἰς τὴν αὐλὴν ὅπου
καὶ τὰ ἀχθροδὲρα κτήνη.

Ἄνω τοῦ σπηλαιῶ τοῦτου κατεσκευάσθη ἐκκλησία
ἐν εἰδὲι σταυροῦ. Τὸ μέσον εἶναι κεκαλλωπισμένον
μὲ τέσσαρας σειρὰς Κορινθιακῶν κιόνων· ἕκαστος δὲ
κίων εἶναι δεκαοκτὸ πόδας ὑψηλός, καὶ δύο πόδας καὶ
ἑξὶ δακτύλους τὴν διάμετρον. Ἐπειδὴ δὲ λείπει ἡ
στέγη τοῦ μέσου μέρους, οἱ κίονες ὑποβάσταζουσιν μόνον
ζωσφόρον τινὰ ξύλινον, ὁ ὁποῖος ἀναπληροῖ τὸν τόπον τοῦ
ἐπιστυλίου. Ἐρίσταται δὲ καὶ εἰς τοὺς τοίχους ξύλι-
νόν τι κατασκευάσμα ἀνυψούμενον ἐν εἰδὲι θόλου, πρὸς
ὑποστήριξιν στέγης, ἥτις πλέον δὲν ὑπάρχει, ἢ οὐδέ-
ποτε ἴσως ἐτελειώθη. Βλέπονται δὲ καὶ τὰ λείψανα
ζωγραφικῶν τινῶν ἐπὶ ξύλου, ὡς καὶ τινῶν ψηφιδῶν. Τὸ
καθολικόν, τὸ ὁποῖον κατέχουσιν οἱ Ἀρμένιοι, χωρίζεται
ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἄλλους κλάδους τοῦ σταυροῦ διὰ τινος
τοίχου, ὁ ὁποῖος οὕτω χαλᾷ τὴν ἐνότητά τῆς οἰκοδομῆς.
Τὸ ἄνω μέρος τοῦ σταυροῦ κατέχεται ὑπὸ τῶν Γραικῶν.
Δεικνύεται δ' ἐνταῦθα θυσιαστήριον ἀφιερωμένον· τοῖς
ἐξ Ἀνατολῶν Μάγοις, εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁποῖου ὑπάρ-
χει ἀστήρ, ἐσκαλισμένος εἰς μάρμαρον, ἀνταποκρινόμε-

νον, ὡς λέγουσιν οἱ μοναχοί, μὲ τὸ μέρος τῶν οὐρανῶν,
ὅπου ἐστάθη τὸ θαυματῶδες μετέωρον, καὶ κατευθεῖαν
ἐπάνωθεν τοῦ μέρους, ὅπου ὁ Σωτὴρ ἐγεννήθη εἰς τὴν
ὑποκάτω ὑπόγειον ἐκκλησίαν. Δεκαπέντε βαθμίδες
καὶ στενὴ τις δίοδος ἀγούσιν εἰς τὴν ἱερὰν κρύπτην
τῆς γεννήσεως, ἥτις εἶναι τριάκοντα ἑπτὰ ἡμισυ πόδας
μακρά, ἕνδεκα πόδας πλατεῖα, καὶ ἑννέα πόδας ὑψηλή.
Καὶ εἰς τὰ πλευρὰ καὶ εἰς τὸ ἔδαφος εἶναι μὲ ὠραῖον
μάρμαρον κεκαλυμμένη, ἔχει δὲ πάντε προσευκτήρια,
ἀνταποκρινόμενα, ὡς λέγει ὁ Chateaubriand, μὲ τὰς
δέκα φάτνας τὰς περιεχομένας εἰς τὸ κτηνοστάσιον
ὅπου ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐγεννήθη.

Ἡ κώμη τῆς Βηθλεὲμ περιέχει ὡς τριακοσίους κα-
τοίκους, ἐξ ὧν οἱ πλείοτεροι πορίζονται τὰ πρὸς ζωὴν
ἀπὸ τὴν κατασκευὴν κομβολογίων, σταυρῶν, κλπ., τὰ
ὁποῖα προθύμως ἀγοράζουσιν οἱ προσκυνῆται. Οἱ μο-
ναχοὶ τοῦ τόπου τούτου χαίρονται καὶ τὸ προνόμιον
τοῦ νὰ σημειώσιν τὰ μέλη τῶν εὐσεβῶν μὲ σταυροὺς καὶ
ἄλλα ἐπινοήματα διὰ τῆς πυρίτιδος.

Δεικνύεται προσέτι εἰς τὴν Βηθλεὲμ βαθεῖα καὶ
μεγάλη τις δεξαμενὴ, εἰς τὴν ὁποῖαν λέγεται ὅτι ἐρί-
φθησαν τὰ σώματα τῶν ἐκ διαταγῆς τοῦ Ἡρώδους φο-
νευθέντων νηπίων.

Πρὸς τὸ βορειανατολικὸν πλευρὸν τῆς πόλεως εὐρί-
σκεται βαθεῖα κοιλάς, ὅπου λέγεται κατὰ παράδοσιν
ὅτι οἱ ἄγγελοι ἐφάνησαν εἰς τοὺς ποιμένας. Ἐνταῦθα
ὑπάρχει καὶ πηγὴ, λεγομένη ὅτι εἶναι ἐκεῖνη τὴν ὁποῖαν
ὁ Δαβὶδ τόσον σφοδρῶς ἐπόθησε, κατατεθλιμμένος ὢν
ὑπὸ τοῦ καύσανος τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ
κατὰ τῶν Φιλισταίων. Εἰς τὸ βιβλίον Β'. Βασιλειῶν
κγ'. 15, 18, ἐμπορεῖ νὰ εὕρῃ ὁ ἀναγνώστης τὰ περὶ τοῦ
ἀξιολόγου τούτου συμβεβηκότος. Ὁ περιηγητὴς Κλάρ-
κιος ἐστάθη καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ ἡδέος νεροῦ τῆς πηγῆς
ταύτης· φρονεῖ δὲ, ἀπὸ τὴν ἀνταπόκρισιν αὐτῆς μὲ τὰς
περιγραφὰς τοῦ ἱεροῦ ἱστοικοῦ καὶ τοῦ Ἰωσήπου, ὡς
καὶ ἀπὸ τὸν μόνιμον χαρακτήρα τῶν φυσικῶν πηγῶν,
ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς αὐ-
τότητός της.

Δύο περίπου μίλια μακρὰν τῆς πόλεως εἶναι ὁ τάφος
τῆς Ραχήλ, ἥτις ἐτάφη ἐδῶ ὑπὸ τοῦ Ἰακώβ κατὰ τὸ
διάστημα τῆς παροιχίας του, ὡς ἀναγινώσκωμεν εἰς
Γενέσεως λβ'. 19, 20. Τὸν τάφον αὐτῆς καλύπτει τῶρα
μικρὸν τετραγωνικὸν Μωαμεθανικὸν κτίριον, μὲ θόλον
ὑπεράνω, ὁμοιάζοντα τοὺς τάφους Μωαμεθανῶν ἁγίων
καὶ ἀρχόντων.

Τὴν σήμερον ἡ Βηθλεὲμ ὀνομάζεται Βεῖτ-ελ-χάμ.
Ἰσταται δ' ἐπὶ γυφώδους χώματος, καὶ ὁ ἀὴρ αὐτῆς
εἶναι ὑγιεινός. Οἱ συγγραφεῖς δὲν συμφωνοῦσιν ὡς
πρὸς τὴν καρποφορίαν τῆς γῆς. Ὁ Chateaubriand
γράφει ὡς ἐπομένως, "Ποῦποτε δὲν παρετήρησα τὴν
γονιμότητα, ἥτις ἀπεδόθη εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Βηθλε-
εμ· ὀληθεῖ μ' ὅλα ταῦτα ὅτι οὐδὲ κακὴν διοίκησιν
καὶ ἡ γονιμότης χωρὰ ἐρρημοῦται εἰς ὀλίγα ἔτη." Ἀγ-
γλος δὲ τις περιηγητὴς σημειώνει τὰ ἐπόμενα, "Ἀί

πλευράι τοῦ ὅρου ἐφ' ὧν εἶναι τοποθετημένη ἡ χωρὶς πόλις, ὡς καὶ ἡ κορυφή, ἔχουσιν ἀρκετὰς ἀμπέλους, αἷτινες παράγουσιν ἐξαιρετικὸν σταφυλὴν, μεγάλην καὶ εὐώδη. Πρὸς τοῦτοις εἰδομένον σῦκα, ροῖδια, καὶ πλῆθος ἐλαίων, ἀπὸ τούτων καρποὺς ζωοτροφοῦνται ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ κάτοικοι. Εἰς τὰς κοιλάδας παράγεται ὀλίγος αἶτος· ὁ δ' ἐξ αὐτοῦ ἄρτος εἶναι ἀρίστης ποιότητος. Ἡ ἐν ἀφρονίᾳ πίπτουσα ὁρὸς μεγάλως βοηθεῖ ἅπαν ἐν γένει τὴν βλάστησιν."

ΘΑΥΜΑΣΤΟΓ ΜΝΗΜΟΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑ-ΔΕΙΓΜΑΤΑ.

ΛΕΓΕΤΑΙ ὅτι ὁ Σένεκα ἠδύνατο ν' ἀπαγγεῖλῃ διαχιλίους στίχους διαμίας καὶ ἄλλων αὐτῶν τὴν τάξιν, ἔπειτα δὲ ἐκ τοῦ ἐσχάτου ἀρχίζων καὶ ὀπισθοδρομῶν νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτοὺς μετὰ τὴν ἀκρίβειαν, ὥστε νὰ μὴ σφαλῇ εἰς μίαν καὶ λέξιν ἢ συλλαβὴν. Ὁ Κύριος εἶχε τὸσον κραταίαν μνήμην, ὥστε ἠδύνατο νὰ καλέσῃ ὄνομαστί ἕκαστον στρατιώτην εἰς τὸ πολυπληθὲς αὐτοῦ στρατεῖα. Ὁ Μιθριδάτης, ὁ ὁποῖος ἐξουσίαζεν ἐκαστὴν ἐθνη, διαφόρους γλώσσας λαλοῦντα, ἠδύνατο νὰ συνομιλῇ μετ' ὧν αὐτῶν εἰς τὴν ἰδίαν ἐκάστου διάλεκτον. Κορσικανὸς τις παῖς ἠδύνατο ν' ἀπαγγεῖλῃ τεσσαράκοντα χιλιάδας λέξεων, εἴτε εἶχον νόημα εἴτε οὐ, ἐνῶ τὸν ὑπηρετοῦντο· ἔπειτα δὲ ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν τελευταίαν λέξιν, καὶ νὰ τὰς ἐπαναλάβῃ ὀπισθοδρομῶν χωρὶς κἀνὸν σφάλμα. Ἀγγλος τις (Dr Wallis) ἐξήγαγε τὴν κυβικήν ρίζαν τοῦ ἀριθμοῦ τρεῖς ἕως εἰς τριάκοντα τόπους δεκαδικῶν, μόνον διὰ τῆς μνήμης του. Ὁ Ἰταλὸς Μιχαλάκης, ὅστις ἀνέγνωσε τὰ πλεῖστα τῶν ἐπὶ ζωῆς αὐτοῦ συγγραφεύων βιβλίων, ἠδύνατο νὰ εἴπῃ περὶ ποίας ὑποθέσεως ἐπραγματεύετο ἕκαστος συγγραφεὺς, νὰ φέρῃ εἰς μαρτυρίαν τὰ κεφάλαια, τὰς τομὰς, καὶ τὰς σελίδας, εἰς τὰς ὁποίας περιείχετο ἰδιαιτέρα τις ὑπόθεσις· ἐκτός δὲ τούτου, ἠμπαρεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ τὰς λέξεις αὐτὰς τοῦ συγγραφέως. Κύριός τις τὸν ἐδάεισε χειρόγραφον τι νὰ ἐξετάσῃ, ἐπομένως δ' ἐπροσποθήθη ὅτι εἶχεν ἀπολέσειν αὐτό· ἀλλὰ πόσον ἐξεπλάγη ὅτε ὁ Μαγλιαβέκης τὸ ἔγραψε λέξιν πρὸς λέξιν, διὰ μόνης τῆς δυνάμεως τοῦ μνημονικοῦ του, μολοντί δὲν εἶχεν ἀναγνώσειν αὐτὸ εἰμὴ ὅπαξ. Ὁ Εὐσεβὴς ἔχασε τὸ φῶς του ἐν ἔτει 1783, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἐξηκολούθει τοὺς περιπελεγμένους καὶ δυσκόλους μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς περὶ τῆς ἀνωμαλίας τῶν πλανητικῶν κινήσεων, καὶ συνέζητε πραγματείας περὶ Ἀλγέβρας, μόνον διὰ τῆς ἐκπληκτικῆς αὐτοῦ μνήμης. ἠδύνατο, προσέτι, ν' ἀπαγγεῖλῃ ὅλην τὴν Αἰνείδα τοῦ Βιργιλίου ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους, καὶ νὰ εἴπῃ τὸν πρῶτον καὶ τελευταῖον στίχον ἐκάστης σελίδος εἰς τὴν ἐκδοσὶν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀναγνώσειν πρὶν τυφλωθῇ. Ὁ Ἀγγλος Whitfield ἔξευρεν ὅλην τὴν Παλαιάν καὶ Νέαν Διαθήκην ἐκ στήθους. Ἀγγλο-μερικανὸς τις ἱατρός, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποβιώσας, ἠδύ-

νατο ν' ἀπαγγεῖλῃ εἰς τὸ γηρατειὸν τοῦ τὸν Ἀπολωλὸτα Παράδεισον τοῦ Μίλτωνος, μολοντί δὲν εἶχεν ἀναγνώσειν αὐτὸν διὰ εἰκοσι ἔτη.

ΜΕΓΑΛΑ ΤΕΛΗ ΕΚ ΜΙΚΡΩΝ ΑΡΧΩΝ.

Ἡ ἀπο μακρυνούς τόπους μεταφορὰ ἐνὸς σπόρου, ἐνὸς φυτοῦ, μιᾶς ἀληθείας, ἢ μιᾶς νωστὶ γενομένης ἀνακαλύψεως, τὰ μέγιστα πολλάκις χρησιμεύει.

Ὀλίγοι σπόροι τῆς συκαμινέας καὶ ὀλίγα τινὰ ὠὰ τῆς μεταξοποιοῦ κάμπης, τὰ ὁποῖα ἐφέρθησαν ἐκ τῆς Κίνας καὶ ἐδαρθήσαν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἰουστινιανόν, κατέστησαν τὴν καλλιέργειαν τοῦ μεταξίου ἐνα τῶν ὠφελιμωτέρων κλάδων τῆς ἀγροτικῆς βιομηχανίας εἰς τὴν Δυτικὴν Ἀσίαν καὶ Μεσημβρινὴν Εὐρώπην.

Σακκίον τι ὀρυζίου, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὁ κυβερνήτης τῆς Νοτίου Καρολίνας (εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν) ἀπὸ τὸν μάγειρον πλοίου τινὸς ἐκ τῆς Μαδαγασκάρ, κατὰ τὴν παραλίαν ἐκείνην ναυαγῆσαντος, καὶ δεῖγμά τι βαμβακίου, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν Ἀγγλοαμερικανὸς τις κτηματίας περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ἔκαμαν τὰ εἶδη αὐτὰ δύο τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἀμερικῆς.

Ἀπὸ κέρασον, (κερασίου), τὸν ὁποῖον ὁ Λούκουλλος εἰς τὴν Ῥώμην ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ἔφερε μετ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τὸ νότιον παράλιον τοῦ Ριζέινου Πόντου, ἐξετάθη ὁ ἠδὺς αὐτὸς καρπὸς εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν.

Ὀλίγοι τινὲς καταδεδιωγμένοι Διαμαρτυρόμενοι τῆς Γαλλίας καὶ Ὀλλανδίας, εἰς τὴν Ἀγγλίαν μεταβάντες, ἔγιναν αἰτία νὰ συστηθῶσιν εἰς αὐτὸ τὸ βασίλειον τὰ μάλλινα καὶ μεταξωτὰ τοῦ ἐργοστάσιου.

Ὡς εἶναι πρόδηλον ὅτι τὸ σῶμα ἔγινε διὰ νὰ ἐνισχύεται, ὡσαύτως εἶναι φανερόν ὅτι ὁ νοῦς ἔγινεν ὥστε νὰ βελτιοῦται διὰ τῶν γνώσεων. Ἐθεν ὁ μανθάνων, ἂν μανθάνῃ καλῶς, ὅχι μόνον εὐρίσκει τὴν μάθησιν εὐκολωτέραν, ὅσον προχωρεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐννοεῖ καλῆτερα ὅσα μανθάνει. Ἡ ἐπιστήμη δὲν εἶναι αὐθαίρετος, οὐδὲ συνίσταται ἀπὸ μέρη ἀπεσπασμένα καὶ μεμονωμένα· εἶναι ἀληθειῶν σειρά ἀλληλενδύτων, κέντρον ἔχουσα τὴν Θεότητα, καὶ συμπεριλαμβανούσα τὰ μέγιστα καὶ τὰ ἐλάχιστα, τὰ ἐγγύτατα καὶ τὰ ἀπώτατα, μέρη τοῦ σύμπαντος. Ὅθεν ὁ μὴ μανθάνων, ἢ καὶ αὐτὸν τοῦ μανθάνειν, δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς του, ὅστις εἶναι νὰ γνωρίσῃ, ὅσον τὸ δυνατόν, ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν. Ὅτε τὸν Δημοουργὸν οὕτε ἑαυτὸν δύναται ὁ τοιοῦτος νὰ γνωρίσῃ, μολοντί ἡ μεγίστη εὐδαιμονία του ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν γνῶσιν ταύτην.

Οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων δαπανῶσι τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ζωῆς εἰς τρόπον, ὥστε καθιστάνουσι δυστυχεῖς τοὺς τελευταίους.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΜΟΥΣΟΥΤΑΜΑΝΟΥ ΤΙΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΙΡΟΝ, ΚΑΙ Η ΕΚΜΗΡΩΣΙΣ ΑΥΤΟΥ.

ὍΤΙ, κατὰ τὴν πίστιν τῶν Μουσουλμάνων, τὰ ὄνειρα πολλάκις ἀληθῶς προδηλοῦσι τὸ μέλλον, εἶναι γνωστὸν εἰς πολλοὺς τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν. Διασαφηνίζεται δὲ ἡ πίστις αὕτη, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ προφήτης ἐκικυρὼ, ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀνεκδότου, τὸ ὁποῖον (λέγει ὁ συγγραφεὺς ἐξ οὗ ἐρανίζομεθα) μετὰ διηγήθη εἰς τὸ Κάϊρον, μετὰ τὴν τρομερὰν πανώλη τοῦ 1835, εἰς τῶν ἐπισημωτέρων ἐντοπίων, ἀφοῦ ἔλαβε τὸν κόπον ἐπιμελῶς νὰ ἐρευνήσῃ, καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν.

Εἰς τὸ διάστημα τοῦ προειρημένου λοιμοῦ, ἀνεیرهθη χειροτέχνης τις, ἐν Καίρῳ διατρίβων, ὅτι ἐσήκωσαν ἀπὸ τὸν οἶκόν του ἑνδεκα νεκροὺς, θύματα τῆς πανώλους. Ἐξύπνησε δὲ τεταραγμένος καὶ ἐντρομος, διαλογιζόμενος ὅτι ἑνδεκα ἦτον ὁ ἀριθμὸς ὧν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ ὅτι ἐδύνατο μὲν νὰ προσέσῃ ἐν ἡ δύο ἄλλα μέλη εἰς τὴν οἰκογένειάν του μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ ὑπεκφυγῇ αὐτὸς τοῦ πεπρωμένου, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι μάταιον· διότι ποῶς δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑψίστου; Συγκαλέσας λοιπὸν τοὺς γείτονας, ἐκοινοποίησεν εἰς αὐτοὺς τὸ ὄνειρον· ἐκεῖνοι δὲ τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ ὑποκλινῇ εἰς τὸ σάφως προδηλωθέν, καὶ νὰ ἐυγνωμονῇ μάλιστα πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐγκαιρον ταύτην εἰδήσιν. Τὴν ἐπαύριον ἀπέθανεν εἰς τῶν παίδων αὐτοῦ· μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας ἡ σύζυγός του ἐπομένως ἄλλο τέκνον, καὶ οὕτω εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἑωσὺ ἔμεινεν αὐτὸς μόνος εἰς τὸν οἶκόν του. Τότε δὲ μὴ δυνάμενος πλέον τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν νὰ τρέφῃ περὶ τῆς τελείας ἐκπληρώσεως τοῦ ὁνείρου, ὑπῆγε πρὸς τινὰ φίλον εἰς γειτονικὸν ἐργοστήριον, καὶ καλέσας πρὸς ἑαυτὸν διαφόρους ἄλλους ἐκ τῶν ἐγγύς ἐργαστηρίων, τοὺς ἐνθύμισε τὸ ὄνειρον, ἐγνωστοποίησε τὴν σχεδὸν τελείαν αὐτοῦ ἐκπλήρωσιν, καὶ συγχρόνως τὴν πληροφορίαν τοῦ ὅτι καὶ αὐτὸς ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ ἐντὸς ὀλίγου. "Ἰσως," εἶπεν, "ἀποθάνω τὴν ἐρχομένην ταύτην νύκτα. Σὰς παρακαλῶ, λοιπὸν, δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, νὰ ἔλθετε εἰς τὸν οἶκόν μου ἐνωρὶς αὔριον τὸ πρῶτ', καὶ μεθαύριον τὸ πρῶτ', καὶ τὴν ἐφεξῆς, ἂν ἦναι χρεια, καὶ νὰ ἴδῃτε ἂν ζῶ· ἂν δὲ ἦμαι νεκρὸς, νὰ μὲ θάψετε κατ'ὡς πρέπει· διότι κἀνὲν ἀνὴρ ἐγὼ μετ' ἐμοῦ νὰ μὲ πλύνῃ καὶ νὰ μὲ σαβανώσῃ. Τὴν χάριν ταύτην νὰ μὲ κάμετε, καὶ ὁ Παντοκράτωρ θέλει σὰς ἀνταμείψῃ πλουσιοπαρόχως ἐν αὐρανοῖς. Ἦδη ἔχω τὰ σάβανά μου ἡγορασμένα· θέλετε τὰ εὐρεῖν εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ θαλάμου εἰς τὸν ὁποῖον κοιμῶμαι. Ἄν εὕρετε τὴν θύραν κλειστήν, καὶ δὲν ἀποκριθῶ εἰς τὸ κροῦσμά σας, συντρίψατέ την."

Περὶ λύχων ἀφ' ἃς ἐπλάγιασεν εἰς τὴν ἐρημον κλίνην του, μολοντί χωρὶς ἐλπίδα νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς· διότι ὁ νοῦς αὐτοῦ κατεγίνετο εἰς ἀναθεώρησιν τῆς πα-

ρελθούσης ζωῆς του, καὶ εἰς σκέψεις περὶ τῆς μεταβάσεως εἰς ἄλλον κόσμον. Ἀφοῦ δὲ τελειότερον ἐνύκτωσεν, ἤρχισε νὰ φαντάζεται τὸ μὲν καὶ τὸ δὲ ἀμυδρόν ἀντικείμενον τοῦ ζοφεροῦ κοιτῶνός του ὡς σχεδὸν τὸ ἄγριον πρόσωπον τοῦ Ἀγγέλου τοῦ Θανάτου· τέλος δὲ, πραγματικῶς κατενόησε μορφήν τινα παρεισδύουσαν εἰς τὴν θύραν, καὶ πλησιάζουσαν εἰς τὴν κλίνην του. Μετὰ φρίκης ἀναπηδήσας, "Ποῖος εἶσαι;" ἐξεφώνησεν· αὐστηρὰ δὲ τις καὶ σοβαρὰ φωνή, "Σιωπῇ!" ἀπεκρίθη· "εἶμαι Ἀγγέλ, ὁ Ἀγγελος τοῦ Θανάτου!"—"Θεὸ!" ἔκραξεν ὁ ἀνθρώπος καταπεφοβισμένος· "μαρτυρῶ ὅτι εἰς μόνος Θεὸς ὑπάρχει, καὶ μαρτυρῶ ὅτι ὁ Μακάρεθ εἶναι ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ! Δὲν ὑπάρχει ἰσχυρὸς ἡ δύναμις εἰμὶ ἐν Θεῷ, τῷ Ὑψίστῳ, τῷ Μεγίστῳ! Εἰς τὸν Θεὸν ἀνῆκομεν, καὶ εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ἐπαγέλωμεν!" Ἐσκεπάσθη τότε μετὰ τὸ ἐπάπλωμα, ὡς διὰ προφύλαξιν, καὶ ἔκειτο μετὰ πάλλουσαν καρδίαν, περιμένων πᾶσαν στιγμὴν νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ψυχὴν ὁ ἀδυσώπητος Ἀγγελος. Ἀλλὰ στιγμὰί καὶ ὥραι παρήλθον, χωρὶς ὅμως νὰ δοκιμάσῃ τὴν παραμικρὰν ἐλπίδα σωτηρίας· διότι ἐφαντάζετο ὅτι ὁ Ἀγγελος περιέμενεν ἕως νὰ παραδώσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν, ἢ ὅτι πρὸς καιρὸν τὸν εἶχεν ἀφήσειν, ὥστε νὰ παραλάβῃ πρῶτον τὰς ψυχὰς τῶν πολλῶν ἐκατοντάδων ὅτινες ἔφθανον εἰς τὸ προωρισμένον τέμα των αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα καὶ εἰς αὐτὴν ἐκείνην τὴν πόλιν, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν χιλιάδων, ὅτινες ἀλλαχοῦ τότε ἀπέθνησκον. Ἐχάραξε πρὶν τὰ πάθη του λάβωσι τέλος· οἱ δὲ γείτονες, ἐλθόντες κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, ἐμβῆκαν εἰς τὸν θάλαμον, καὶ τὸν εὐρήκαν ἐτι κοιτῶμενον· ἀλλὰ παρατηρήσαντες ὅτι ἦτον ἐσκεπασμένος, καὶ ἀκίνητος ὡς πτώμα, ἐμβῆκαν εἰς ἀμφιβολίαν ἂν ἐτι ἐζῶσε, καὶ τὸν ἐκάλεσαν. Ἀπεκρίθη δὲ μετ' ἀσθενῆ φωνήν, "Ἀκόμη δὲν ἀπέθανον· ἀλλ' ὁ Ἀγγελος τοῦ Θανάτου ἤλθε πρὸς ἐμὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς νυκτός, καὶ κατὰ στιγμὴν περιμένων τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν μου· παρακαλῶ λοιπὸν, μὴ μ' ἐνοχλεῖτε· ἀλλὰ κυττάξτε νὰ μὲ πλύνετε καὶ νὰ μὲ θάψετε."—"Ἀλλὰ διατί," ἠρώτησαν οἱ φίλοι του, "ἀφήκες ἀνοικτὴν τὴν θύραν τοῦ δρόμου;"—"Ἐγὼ τὴν ἐκλείσα," ἀπεκρίθη· "ἀλλ' ἴσως ὁ Ἀγγελος τοῦ Θανάτου ἤνοιξεν αὐτήν."—"Ποῖος δὲ," ἠρώτησαν, "εἶναι ὁ ἀνθρώπος εἰς τὴν αὐλήν;"—"Δὲν ἔξευρα," ἀπεκρίθη, "ὅτι ἀνθρώπος εἶναι εἰς τὴν αὐλήν· ἴσως ὁ Ἀγγελος ὁ περιμένων τὴν ψυχὴν μου ἐφανερῶθη εἰς σὰς, καὶ κατὰ λάθος ἐξελάβετε αὐτόν, εἰς τὸ λυκαυγές, ἀντὶ ἀνθρώπου."—"Κλέπτης εἶναι," εἶπαν, "ὅστις ἐσύναξεν ὅσα πράγματα τοῦ οἴκου σου ἐδύνατο νὰ σηκώσῃ· ἐγὼ δὲ κατεγίνετο εἰς τὸ πονηρὸν τοῦτο ἔργον, ἐπίασεν αὐτόν ἡ πανώλης, καὶ τώρα κεῖται νεκρὸς εἰς τὴν αὐλήν, σφιγκτὰ κρατῶν εἰς τὴν μίαν χεῖρά του ἀργυροῦν τινὰ λυχνόστατην." Ἀκούσας τοῦτο ὁ οἶ. κοδεσπότης, διελογίσθη μίαν στιγμὴν, ἔπειτα δὲ, τὸ ἐπάπλωμα ἀπορρίψας, "Δόξα τῷ Θεῷ," ἐξεφώνησεν· "αὐτὸς εἶναι ὁ ἐνδέκατος, ἐγὼ δὲ εἶμαι ἀσφαλής."

Ἀναμφιβόλως αὐτὸς ὁ πανοῦργος ἦλθε πρὸς ἐμὲ, καὶ εἶπεν ὅτι εἶναι ὁ Ἀγγελος τοῦ Θανάτου. Δόξα τῷ Θεῷ! Δόξα τῷ Θεῷ!

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος διεσώθη ἀπὸ τὴν πανώλη, καὶ εὐχαρίστως διηγείτο τὰ ἀνωτέρω. Δὲν ὑπάρχει δὲ τίποτε πολὺ παράδοξον οὔτε εἰς τὸ ὄνειρον, οὔτε εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ, οὔτε εἰς τὰ τοῦ κλέπτου, ὁ ὁποῖος ἀναμφιβόλως ἦτον εἰς ἀπὸ τοὺς ἀκούσαντας τὴν πρὸς τοὺς γείτονας ὁμιλίαν, καὶ ἠθέλησε νὰ ὤρμηθῃ ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ δυστυχοῦς· ὁ λοιμὸς τοῦ 1835 ἠρήμωσε πολλοὺς οἴκους, καὶ ἦτον εἰς τοὺς νέους μάλιστα θανατηφόρος· ὅλα δὲ τὰ μέλη τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκογενείας ἦσαν νέοι, ἐκτὸς τοῦ οἰκοδεσπότου.

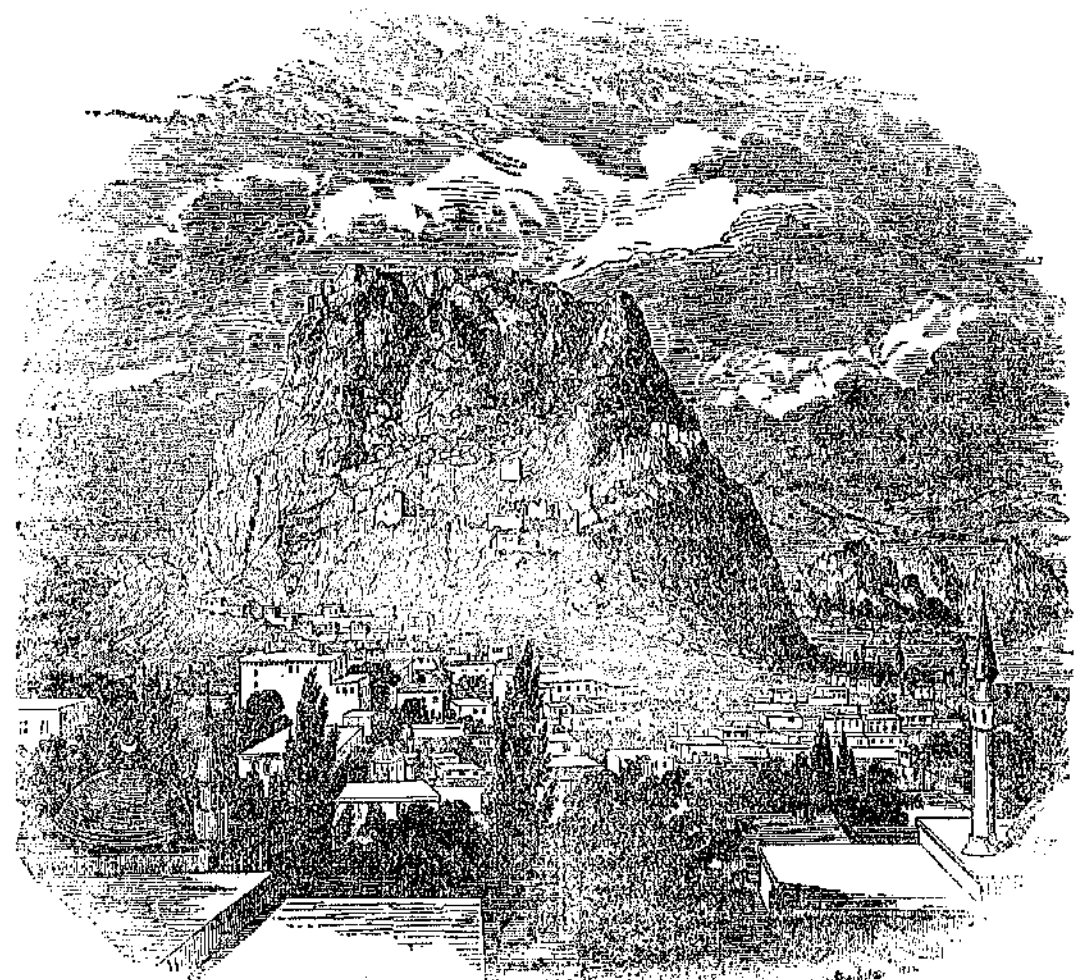
ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΑΣ.

Τὰ παλάτια καὶ θέατρα τὰ ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων ἀνεγερθέντα ἔγιναν τόσον παμμεγέθη καὶ μεγαλοπρεπῆ, ὥστε ἐφ' ἡμερῶν μας μᾶλλον παρά ποτε πρότερον ὑπάρχουσι πειρασμοὶ νὰ κατοικῶμεν εἰς αὐτὰ εὐχαρίστως, ἀντὶ νὰ ἐξερχώμεθα πρὸς οἰκοδομήν καὶ πληθυσμὸν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Πρὸ πολλοῦ τὸ σύμπαν ἀδιακόπως ἐκταίνεται ἐνώπιον τῶν προόδων τῆς ἐπιστήμης, καὶ οἱ ἄνθρωποι κλίνουν εἰς τὸ νὰ φαντάζονται ὅτι ὑπερβῇ τὸν Θεόν, ἐπειδὴ ὑπερέβη τὰς περὶ Αὐτοῦ ιδέας τῶν. Ὅποτε ἀνεκάλυπτον νέαν τινὰ ἐπαρχίαν τῆς αὐτοκρατορίας του, τόπον μὴ ἔχοντες δι' αὐτὴν σεσημειωμένον εἰς τὸ κατ' αὐτοὺς σύστημα τῶν πραγμάτων, ἐνόμιζον ὅτι πρέπει ν' ἀνήκῃ εἰς ἄγνωστον Θεόν· ἐπομένως δὲ προσέβλεψαν, ἄλλοι μ' ἀσυλλόγιστον ἀδιαφορίαν, ἄλλοι μὲ φόβον ὀλιγόπιστον, ὅτι ὁ ἄγνωστος οὗτος Θεὸς πρέπει νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν μέχρι τοῦδε προσκυνούμενον ὑπ' αὐτῶν Θεόν. Μετὰ θαυμασμοῦ περιπλανώμενοι εἰς τὸ ἄπειρον τῆς περιπερείας, ἐλησμονήσαμεν πολλὰκις ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ κέντρον· καὶ ἡ Κτίσις ἐκρυπτεν ἐν τὸν Κτίστην, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπεν εἰς αὐτὴν εἰκόνα ἑαυτοῦ, τὸ ἔργον τῶν ἰδίων αὐτοῦ χειρῶν, τὴν ἀντανάκλασιν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ νοῦς, καὶ δὲν ἐνθυμεῖτο ποῖον νοῦν εἰκονίζει ὁ ἰδικός του, δὲν καταλάμβανε πῶς αὐτὸ τοῦτο τὸ θάμα, τὸ ὁποῖον τόσον ἐθάμβωνε καὶ εὐφραίνειν αὐτὸν, ἐμαρτύρει ὅτι δὲν εἶναι εἰμὴ θάμα. Μ' ὅλον τοῦτο, βεβαιότατον εἶναι ὅτι ἡ πρὸς τὸν λοιπὸν κόσμον ὑπεροχὴ τῆς νεωτέρας Εὐρώπης κατὰ τὰς ἐπιστήμας, ὡς καὶ κατ' ἄλλα πολλὰ, προέρχεται ὅλως διόλου ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τῶντι αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, ὡς δικαίως παρετηρήθη, σχεδὸν περιόριζονται εἰς τὰ Χριστιανικά ἔθνη. Τούτου ὑπάρχουσιν ἀποχρῶντες λόγοι. Ὁ Χριστιανισμὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον βεβαιότητα περὶ τῆς ἐνότητος καὶ τοῦ εἰδήμονος σκοποῦ, ὅστις ἐπικρατεῖ εἰς πάσας τῆς φύσεως τὰς ἐργασίας, βεβαιότητα ἧτις συνοδεύει αὐτὸν ὡς ἀόρατος φίλη καὶ ὁδηγὸς εἰς ὅλας τὰς θεωρίας του.

Ἀπαλλάσσει αὐτὸν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς φύσεως, ἀπὸ τὸν ζυγὸν καὶ τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς φαντασίας, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὑψώνει αὐτὸν ὑπεράνω τοῦ ὕλισμοῦ, εἰς δὲ ταχέως ἤθελε κρημνισθῇ, ἂν ἔχανε τὴν ὑποστηρίξουσιν αὐτοῦ δυνάμιν. Ἐνισχύει αὐτὸν προσέτι νὰ αἰσθάνεται εἶδος ἀδελφικῆς συμπαθείας καὶ κοινωνίας μετὰ τῆς φύσεως, σεβασμὸν διὰ τὸ ἔργον τοῦ πανσόφου καὶ παναγάθου Αὐτοῦργου τῆς ἰδίας του ὑπάρξεως, σεβασμὸν ἐπίσης ἀπομακρυσμένον τῆς ἡδυπαθοῦς εἰδωλολατρίας καὶ τοῦ δεισιδαίμονος φόβου. Γνωρίζομεν ὅτι διὰ τὰ χαρίσματα τοῦ φυσικοῦ κόσμου εἶναι χαρίσματα τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ κάλλος τοῦ φυσικοῦ κόσμου εἶναι ἡ ὁρατὴ ἐκφρασίς τῆς Αὐτοῦ σοφίας καὶ ἀγαθότητος, ὅτι οἱ νόμοι τοῦ φυσικοῦ κόσμου εἶναι νόμοι Αὐτοῦ, καὶ, ὡς ἐξ αὐτοῦ προερχόμενοι, παγκόσμιοι καὶ ἀμετάβλητοι, ἐωσοῦ αὐτὸς βούληθῇ νὰ τοὺς μεταβάλῃ. Ἐχομεν δὲ καὶ αἴσθημα ὅτι ὁ φυσικὸς κόσμος μετέχει ὁπωσοῦν τῆς ἡμετέρας πτώσεως, καὶ ὅτι περιμένει τὸν καιρὸν, καθ' ὃν μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ θέλει ἀπαλλαγθῇ ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς διαφθορᾶς. Εἰς τὴν ἐπιρροήν, τὴν μυστικὴν ἰσὺς ἐπιρροήν, τῶν διαλογισμῶν τούτων καὶ αἰσθημάτων, χρεωστοῦμεν τὸν βαθέστερον ἐκείνον καὶ πνευματικώτερον ἔρωτα τῆς φύσεως, ὅστις διακρίνει τὴν Χριστιανικὴν ποίησιν καὶ τέχνην. Ὡς πρὸς τὰς ἐπιστήμας ὡσαύτως ἡ ἀλήθεια μᾶς ἠλευθέρωσεν· αἱ δὲ ὠφέλειαι τῆς ἐλευθερίας ταύτης ἐξετάθησαν μέχρι τινὸς καὶ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἀποβάλλουσι τὴν ἀλήθειαν δι' ἧς ἀπεκτῆθη. Διότι, καθὼς ὅλα τὰ λοιπὰ δῶρα, παρομοίως καὶ τοῦτο δὲν μετεχειρίσθησαν πάντοτε ὀρθῶς καὶ δὲν ἀνεγνώρισαν καταλλήλως οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ μολονότι ἡ Χριστιανικὴ σοφία ἐγέννησε κατὰ μέγα μέρος τὴν Χριστιανικὴν ἐπιστήμην, δὲν ἔπεται κατ' οὐδένα τρόπον ὅτι ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες πρέπει νὰ ἦσαν Χριστιανοί. Ἐνταῦθα πάλιν ἐφάνη ἡ ἀδυναμία τῆς πίστεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ πρὸς τὴν εἰδωλολατρίαν ἐπιρροεὶα του. Πάντοτε ἀφιερώνει τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ νοῦς αὐτοῦ καταγίνεται. Προσπίπτει καὶ προσκυνεῖ τοὺς νόμους, τοὺς ὁποῖους αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐξεύρηκε. Μ' ὅλον τοῦτο, καθὼς διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἠδυνήθησαν ἀκόμη καὶ οἱ αὐτὸν ἀποβάλλοντες νὰ φθάσωσιν εἰς ὁσονδήποτε ἐπιστημονικὸν ὕψος ἀνέβησαν, τοιοῦτοτρόπως διὰ τῆς ἀοράτου, ἀνεπαίσθητου ἐπιρροῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ διατηροῦνται ἀπὸ τὸν ὕλισμόν. Τῶντι πολυειδῆ συμπτώματα ἐφάνησαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, εἰς τὰ νοσημονέστερα τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔθνων, προμηνύοντα πόσον εὐκόλως καὶ ἀναπορεύτως, ἂν ἐγκατελείπομεν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἠθέλομεν ἀπολέσειν πᾶν ὅ,τι ἔχει ἀγαθὸν καὶ σωτήριον καὶ πολῦτιμον ἢ παρούσα κοινωνία, καὶ πέσειν εἰς τὴν ὀλέθριον πάνθειον ἀθεΐαν.

«ΜΕ τὴν ὑπομονήν,» λέγει Ἀραβικὴ τις παροιμία, «τὸ φύλλον τῆς συκαμινέας γίνεται μετέξιον.»

ΑΦΙΟΝ ΚΑΡΑ ΧΙΣΣΑΡ.

Θεωρία τῆς Πόλεως Ἀφίον Καρὰ Χισσάρ.

Ἡ ΠΟΛΙΣ τῆς Ἀνατολῆς Ἀφίον Καρὰ Χισσάρ ἀπέχει τῆς Κωνσταντινουπόλεως περὶ τὰ 180 μίλια κατ' εὐθείαν γραμμὴν τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ Αἰγίου Παλάγου περὶ τὰ 200 μίλια· τοῦ δὲ λιμένος τῆς Ἀτταλείας 130 μίλια· κατὰ συνέπειαν, εἶναι τοποθετημένη εἰς τὸ κέντρον τῆς χερσονήσου, ἧτις γνωρίζεται κοινῶς ὑπὸ τὸνομα Ἐλλάσων ἢ Μικρὰ Ἀσία. Ὁ μέγας δρόμος, ὁ ἀπὸ Σμύρνης ἄγων εἰς τὴν Ἀρμενίαν, Γεωργίαν, Περσίαν, καὶ τὰς μετὰ τὴν Εὐφράτην συνορευούσας χώρας, διαβαίνει τὴν πόλιν ταύτην· συχνάζουσι δὲ εἰς αὐτὴν καὶ αἱ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως συνοδοιπορίαι. Ἐνταῦθεν ὅλα σχεδὸν τὰ Εὐρωπαϊκά χειροτεχνήματα καὶ τὰ ἀποικιακά προϊόντα, ὅσα διανέμονται πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον, περνῶσι διὰ τῆς Καρὰ Χισσάρ. Τοῦτο καθιστάνει αὐτὴν τόπον ἀρκετὰ σημαντικόν, καὶ μεγάλως συντείνει πρὸς αὐξήσιν τῆς βιομηχανίας τῶν κατοίκων· ἐπειδὴ αἱ διερχόμεναι αὐτὴν πολυάριθμοι συνοδοιπορίαι φέρουσι προϊόντα καὶ πραγματείας ἀπὸ μακρυνᾶς χώρας, καὶ τὰ ἐργαστήρια ἐπομένως κατὰ

τρόπον ἄριστον ἀναπληροῦνται. Ὁ περιηγητὴς Niebuhr λέγει ὅτι εἰς αὐτὴν ὑπάρχουσι πλείότεραι λιθόκτιστοι οἰκίαι παρ' εἰς οἵανδήποτε ἄλλην πόλιν κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς· τὴν βελτίωσιν δὲ ταύτην ἀποδίδει εἰς τὴν ἀνωτέραν βιομηχανίαν τῶν κατοίκων. Τὰ ἐφίππεια, οἱ χαλινόι, καὶ αἱ πατήτριαι, τὰ εἰς Καρὰ Χισσάρ τότε κατασκευαζόμενα (1766-7), ἐζητοῦντο ἀπανταχοῦ τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐκμαζε δὲ καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν πυροβόλων καὶ σπαθίων, καὶ προσέτι ἐγένετο ἀρκετὸν ἐμπόριον εἰς κόκκινον δέρμα, μολονότι δὲν ἔξιστο μὲ τὸ εἰς Διαρβεκίρ καὶ εἰς Καϊσάρειαν κατασκευαζόμενον. Οἱ τάπητες χειροτεχνῶνται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐδόθεν τῆς Καρὰ Χισσάρ· ἀλλὰ καὶ αὕτη δίδει μάλιστα καλλιτεχνήματα καὶ περιστρώματα ὡς σταθερὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας τῆς. Ἐκ τῆς καλλιτεργουμένης εἰς τὴν περίχωρον μεγάλῃς ποσότητος ὁπίου καλεῖται γενικῶς Ἀφίον Καρὰ Χισσάρ. Ὅτε ὁ Niebuhr τὴν ἐπισκέφθη, ἐξηκρίβωσεν ὅτι 180 φορτὰ ἡμιόνων ἐζήγοντο κατ' ἔτος· μεγίστη ποσότης,

όποταν στοχασθῶμεν ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ ἀναλίσσεται κατὰ λεπτότατα μερίδια.

Ἡ τοποθεσία τῆς πόλεως εἶναι περίεργος. Μεγάλοι καὶ γυμνοὶ βράχοι ἀνυψοῦνται ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου σείρᾳ ὑψηλῶν, εὐκάρπων, ἀμπελοφύτων λόφων. Ἡ περιφέρεια τῆς πόλεως εἶναι σχεδὸν τρία μίλια· περιέχει δέκα τζαμιά, ὃ δὲ πληθυσμὸς λέγεται ὅτι ὑπερβαίνει 50,000. Τὸ φρούριον εἶναι τοποθετημένον εἰς τὴν κορυφὴν ἀποτόμου βράχου, τοῦ ὁποίου τὸ κατὰ κάθετον ὕψος εἶναι σχεδὸν 250 πηχῶν. Ὁ Niebuli μετὰ δυσκολίας ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν, ὅπου εὐρήκεται τῆχος μὲ στραγγύλους πύργους ὡχυρομένον, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἦσαν παλαιὰ τινα σιδηρὰ κανόνια καὶ ἀρχαῖα ὅπλα. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ὕδατος δαξυμεναί, μέρος μὲν λιθόκτιστοι, μέρος δὲ λελατομημένοι ἐκ τῆς πέτρας, καὶ βαθὺ τι φρέαρ. Ἄν εἶχεν ὕδωρ καὶ ζωοτροφίας, ἤθελεν εἶσθαι ἀκαταμάχητος ἡ φύσει ὀχυρὰ ἀκρόπολις αὕτη. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐκτίσθη, ὥστε νὰ χρησιμεύῃ κάποτε μόνον ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Ἀσίας πολλάκις ὑπῆρξαν τὸ στάδιον τῆς μάχης εἰς ἀνταγωνιζομένας δυνάμεις· τόπος δὲ, ὁποῖος τὸ φρούριον τοῦτο, πιθανὸν ὅτι ἀνηγέρθη ὡς τὸ τελευταῖον καταφύγιον τῶν ἠττωμένων. Βάρβαροι πρῶτον ἐλεηλάτησαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἔπειτα δὲ εἰς διάστημα διακοσίων ἐτῶν ἤρχον οἱ Πέρσαι. Οἱ διάδοχοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, συστήσαντες Ἑλληνικὰ βασίλεια, ἔδωκαν βαθμὸν τινα εἰρήνης εἰς τὴν χώραν ταύτην· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν ἀρχαίων ἐπαρχιῶν τῆς, (οἶον Φρυγία, Γαλατία, Καππαδοκία, Κιλικία, Λυκία, Λυδία, Μυσία, Βιθυνία, Καρία, καὶ Παμφυλία), εἶναι οἰκιοτέρα εἰς ἡμᾶς παρ' αἱ μετέπειτα γενόμεναι διαιρέσεις. Ὑπὸ τὴν Ῥώμην, ἡ Μικρὰ Ἀσία ἐχάριετο τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ὁποίαν ἡ σιδηρὰ χεὶρ τῆς αὐτοκρατορικῆς δυνάμεως ἐπέβαλεν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς· ἀλλὰ τὸ ἐμπόριον καὶ αἱ βιωτικαὶ τέχναι ἤκμαζον μάλιστα εἰς τοῦτο τοῦ χρόνου τὸ διάστημα. Ἐπομένως κατὰ τὴν παρακμὴν τῆς Ῥωμαϊκῆς μεγαλειότητος ἠκολούθησεν ἡ ἐπιδρομὴ τῶν ἀνατολικῶν ἔθνων, καὶ τέλος οἱ Τούρκοι ἐγίναν οἱ κρατοῦντες. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας σύγκειται ἀπὸ διάφορα γένη. Ἡ ἔκτασις τοῦ παραλλοῦ καὶ ἡ προσέγγισις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔκαμαν αὐτὴν νὰ ἐκλεχθῇ ὡς ἡ τοποθεσία Ἑλληνικῶν ἀποικίων, αἵτινες μεγάλως ἤκμασαν, καὶ ἀφήκασιν τὴν ἐπιρρῶν των κατ' ὅλην τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Αἰγαίου. Εἰς τὰς πόλεις εὐρίσκονται Τούρκοι, Ἕλληνες, Ἀρμένιοι, καὶ Ἑβραῖοι. Οἱ λοιποὶ τῶν κατοίκων ἐμποροῦν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τὸ κυριώτερον εἰς νομαδικὴν κατάστασιν, καίτοι διάφοροι τὸν χαρακτήρα καὶ τὰς ἐξεις. Ὁ φυσικὸς χαρακτήρ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐξηγεῖ μέχρι τινὸς τὴν ὑπαρξίν ἑτερογενεῶς πληθυσμοῦ. Αἱ διάφοροι ἀποικίαι, καὶ οἱ κατὰ καιροὺς διαβάντες αὐτὴν ἡ μονίμως ἐπὶ τῶν χωμάτων αὐτῆς συστηθέντες δορικτῆρες, πολλοὶ συνεισέφεραν εἰς τὴν ποικίλιν ταύτην· ἐνῶ, ἐξ ἄλλου μέρους, οἱ ἐπὶ

τῶν ὄρεων ὄχυροὶ τόποι ἔδωκαν σκέπην καὶ προστασίαν εἰς τινὰς τῶν κατοίκων, οἱ ὁποῖοι κατὰ συνέπειαν ἐφύλαξαν ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά.

ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΥ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΝ ΤΑΣ ΦΥΣΙΚΑΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ.

ΟΤΙ αἱ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου καταλλήλως μὲν ἐξασκούμεναι βελτιοῦνται, ἀδρανεῖς δ' ἀφινόμεναι σχεδὸν ἀπονεκροῦνται καὶ καταντῶσιν ἀνωφελῆτοι, γίνεται ὁ λόγος ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων. Ὁ εὐρισκόμενος εἰς θέσιν, ὅπου οἰαδήποτε δυνάμεις αὐτοῦ δραστηρίως ἐνασχολεῖται, παρατηρεῖ μετ' ὀλίγον ὅτι ἐκτείνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται μεγαλητέραν ἐνέργειαν ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ περιστρέφεται, παρ' ἐνῶ ἦτον ἀγύμναστος καὶ ἀπαίδευτος. Οἱ κωφόλαοι πασιγνώστον ὅτι γενικῶς παρατηροῦσι μὲ ταχύτητα καὶ ἀκρίβειαν· ὁ τυφλὸς ἔχει μεγάλην ὀξύνησιν, καὶ ἀπὸν διακριτικωτάτην, κατὰ ἡναγκασμένον ὦν συχνότερον νὰ ἐξασκῇ τὰ τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ἀφῆς αἰσθητήρια. Αἱ σωματικαὶ δυνάμεις ἐπιδέχονται βελτίωσιν ἐξίσου ὡς αἱ νοητικαί. Τοῦτο δὲ μεγάλως συντείνει εἰς καλητέρευσιν καὶ τελειοποίησιν τῶν ὠφελίμων τεχνῶν· καὶ εἶναι ἡ ἀρχὴ, ἐξ ἧς πηγάζουν αἱ ὠφέλεια τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας, ὅστις παράγει πλοῦτον διὰ τῆς ἀποφυγῆς περιττοῦ κόπου—περιττοῦ, ἐπειδὴ ὅταν εἰς μόνος καταγίνεται εἰς πᾶν ὅτι ἀπαιτεῖται πρὸς τελείωσιν τεχνουργήματός τινος, προχωρεῖ πολὺ βραδύτερον παρ' ὅποταν ἐκ πολλῶν συννηνωμένων χειροτεχνῶν ἕκαστος μοναδικὸν τι μέρος, καὶ οὕτως ἀποκτᾷ ἐμπειρίαν, ἥτις εὐκολύνει καὶ ταχύνει τὰς ἐργασίας του. Ἡ διὰ τῆς καλλιέργειας ἔκτασις τῶν νοητικῶν δυνάμεων παραλληλίζεται μὲ τὴν εἰς πολλὰ βιομηχανικὰ ἐπιτηδεύματα γεννημένην αὐξησιν τοῦ σωματικοῦ συστήματος. Μυῶδεις βραχίονες διακρίνουσι τὸν κωπηλάτην, ἐνῶ διὰ τὴν ἀγυμνασίαν αἱ κνήμαι αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀναλόγως ἀνεπτυγμέναι. Ὡς πρὸς δύο τῶν δυνάμεων, τὴν δρασιν καὶ τὴν ἀκοήν, ἐμπορεῖ τις νὰ στοχάζεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὔτε μᾶλλον οὔτε ἥττον δύναται νὰ πράττῃ παρὰ νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ, καὶ ὅτι αἱ δυνάμεις αὗται, ἀκουσίως γυμναζόμεναι, δὲν ἐπιδέχονται βελτίωσιν. Ἀλλὰ πόσον κατωτέρα ἡ ἀπόλαυσις τῶν ὀκνηρῶς θεωρούντων ἀντικείμενα τὰ πλέον περισπούδαστα χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τῆς θεωρίας νοητικὴν τινα τέρψιν, παραβαλλομένη μὲ τὴν πληθύν τῶν διαλογισμῶν, ὅσους τὰ αὐτὰ ἀντικείμενα γεννῶσιν εἰς τὸ καλλιεργούμενον πνεῦμα! Ὁ μὲν λαμβάνει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς ποικιλίας τῶν ἡχῶν τὴν μεγαλητέραν ἡδονήν, ὃ δὲ μόλις αἰσθάνεται τὴν ἀρμονίαν καὶ τὸ κάλλος των. Ἡ ἀμέλεια οἰασθῆποτε δυνάμεως ἐπιφέρει τὴν ἰδίαν τῆς ποινῆς· καὶ τῶντι δυσκόλως ἐμπορεῖ τις νὰ παιδευθῇ βαρύτερον. Οὐχὶ μόνον ξένους διαλέκτους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μητρικὴν γλῶσσαν συμβαίνει νὰ λησμονήσῃ τις, ἂν πολλοὺς χρόνους τὴν παραμελήσῃ· τοῦτο δὲ παράδειγμα μεταξὺ

πολλῶν ἄλλων εἶναι καὶ τὸ ἐπόμενον, τὸ ὅποῖον μεταφράζομεν ἀπὸ τὴν διὰ τὸ 1838 Ἑπετηρίδα τῆς ἐν Ἀουστραλίᾳ Ὁβερτουπόλεως.

Ὁ Γυλιέλμος Β—ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν περὶ τὸ 1780, καὶ διήγαγε τὸ πρῶτον μέρος τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰς τὸ στρατεῦμα· ἔπειτα δὲ, ὡς κλεπταποδόχος ἐξελεγχθεὶς, κατεδικάσθη νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν Ἀουστραλίαν, ὅπου νὰ μείνῃ διὰ βίου. Τὸ 1802 ἐφθάσε μετ' ἄλλων πολλῶν συγκαταδικῶν εἰς τὸ ἀποικιακὸν κατὰστημα τὸ λεγόμενον Λιμὴν Φιλίππου, καὶ διωρίσθη νὰ ἐργάζεται ὡς κτίστης εἰς οἰκοδομὴν τινα τῆς κυβερνήσεως. Ὀλίγον ὅμως καιρὸν πρὶν ἐγκαταλεิφθῇ τὸ εἰρημένον κατὰστημα, ἐδραπέτευσεν μετὰ δύο ἄλλων, καὶ τίποτε δὲν ἠκούσθη ποτὲ περὶ αὐτοῦ μέχρι τῆς νεωστὶ γενομένης νέας κατοικίσεως εἰς τὸν Φιλίππου Λιμένα. Οἱ τρεῖς δραπέται μεγάλως ὑπέφερον κατὰ πρῶτον ἀπὸ ἐνδείαν τῶν ἀναγκαίων, κοχλίας μόνον καὶ μύδια τρώγοντες, τὰ ὅποια εὗρισκον ἐπὶ τοῦ αἰγίλου· ἐξήτουν δὲ νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀουστραλίας Σίδνεϊαν, ἀλλ' ἠγνόουν τὸν ἥρομον. Τόσον ἀμαθῆς ἦτον εἰς ἐξ αὐτῶν, ὥστε μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἂν ἐπορεύετο πρὸς δυσμὰς ἤθελε φθάσειν εἰς τὴν Κίνα, διεχωρίσθη ἀπὸ τοὺς λοιποὺς δύο. Καὶ ὁ ἄλλος συνοδοιπόρος ἀφῆκε τὸν Β—μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἀπορασί-σας νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ κατὰστημα. Πιθανὸν δὲ ὅτι ἀμφότεροι οὗτοι ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ἢ ἐχάθησαν ἀπὸ τὴν πείναν. Ὁ Β—, ἀφοῦ περιεπλανήθη ἐβδωμάδας τινὰς ἐν μεγίστῃ ταλαιπωρίᾳ, ἐπαύθησε νὰ παραδοθῇ, ἀλλὰ τὸ ἀποικιακὸν κατὰστημα εἶχε διαλυθῇ· μετὰ δώδεκα δὲ περίπου μῆνας ἠνῶθη τελευταῖον μὲ φιλικούς τινὰς αὐτόχθονας, μεθ' ὧν καὶ φαίνεται ὅτι συνέζησεν ἕκτοτε μέχρι τῆς 12ης Ἰουλίου 1835, καθ' ἣν ἡμέραν ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς του.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του,—διάστημα τριάντονα τριῶν ἐτῶν,—ποτὲ δὲν εἶδε λευκὸν ἄνθρωπον, ἐκτὸς ἅπαξ πρὸ τριῶν χρόνων, ὁπότε λέγει ὅτι πλοιάριόν τι ἐμβῆκεν εἰς τὸν λιμένα· ὅτι τινὲς τῶν ναυτῶν ἐκβῆκαν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἔθαψαν ἕνα τῶν συντρόφων των· ὅτι ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς ἐνῶ ἀπώθουν τὸ πλοιάριον, μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς συνοδεύσῃ· ἀλλὰ δὲν τὸν περιεργάσθησαν. Ὑποθέτει ὅτι τὸν ἐξέλαβον ὡς ἐντόπιον, ἐπειδὴ ἦτον ἐνδεδυμένος μὲ δερμάτα, ἐκράτει λόγχας, κλπ., καὶ δὲν ἤμπορε νὰ λαλήσῃ τὴν μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν.

Οἱ νέοι τοῦ σύντροφου ἐφρόντισαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν· ἀλλ' ἡ σύζυγος παρήτησεν αὐτόν, καὶ ὑπῆγε μετ' ἄλλου διὰ τὴν ἀπιστίαν ὅμως ταύτην ἔχασε τὴν ζωὴν καὶ αὐτὴ καὶ ὁ ἐραστής. Ὁ Β— λέγει ὅτι δὲν ἔχει τέκνα, νόμιμα ἢ ἄνομα. Ἐκτοτε ὅμως ἔδειξε νεάνι-δα, ἔχει τὸσον μέλαιναν ὅσον αἱ λοιπαί, τὴν ὁποίαν ὀνομάζει θυγατέρα του.

Τὶ ἀπαιτεῖται πρὸς εὐδαιμονίαν;—Σῶμα υγιές, καὶ πνεῦμα εὐχαριστημένον.

ΠΕΡΙ ΠΕΥΣΤΗΣ.

ΠΟΙΟΣ δὲν βδελύσσεται τὸν ψεύστην; Καὶ πόθεν προέρχεται οὗτος ὁ βδελυγμός; Ἡ αἰτία εἶναι πρόδηλος. Ὁ ψεύστης εἶναι γνήσιον τέκνον τοῦ διαβόλου, περὶ τοῦ ὁποίου τὸ Εὐαγγέλιον διαβεβαίονει ὅτι ἀπαρχῆς ἦτο ψεύστης, καὶ δὲν ἔμενεν εἰς τὴν ἀλήθειαν. Εἶναι δὲ οὐχὶ μόνον ψεύστης, ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ τοῦ ψεύδους. Ἀπὸ τὰς ἀναριθμήτους μυριάδας τῶν ψευδολογῶν, ὅσαι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐλέχθησαν, τὴν πρώτην εἶπεν ὁ διάβολος εἰς τὴν Εὐὰν εἰς τὸν κῆπον τῆς Ἑδέμ. Πόσα ἑκατομύρια τῶν κατοίκων τοῦ κόσμου τοῦτου ἔμαθον τὴν χαμερπὴ καὶ διαβολικὴν τέχνην τοῦ ψεύδεσθαι ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ ψεύδους!

Ὁ προφήτης Ἠσαΐας παρεπονείτο ὅτι ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἡ ἀλήθεια εἶχε πέσειν εἰς τὰς ὁδοὺς. Δὲν ἔπεσε καὶ εἰς τὰς ἡμετέρας ὁδοὺς καὶ ἀγορὰς καὶ σχολεῖα, καὶ εἰς τὰς οἰκογενεῖας ἡμῶν προσέτι; Διδάσκουν οἱ γονεῖς τὰ τέκνα των νὰ λαλῶσι πάντοτε τὴν ἀλήθειαν εἰς τὰ μικρὰ ὡς καὶ εἰς τὰ μεγάλα; Δὲν ἀληθεύει ὅτι γονεῖς τινὲς, πρὸ πολλοῦ διδαγμένοι αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ψεύδους, διδάσκουσι μὲ τὴν δυνάμιν τοῦ παραδείγματος καὶ τὰ ἰδιά των τέκνα νὰ ψευδολογῶσιν; Ἀλλὰ τί φρικτότερον παρὰ ν' ἀκούῃ τις ψεῦδη ἀπὸ τὰ χεῖλη ἀνθρώπου, ἐπαγγελλομένου ὅτι εἶναι μαθητὴς Ἐκείνου ὅστις εἶναι ἡ Ἀλήθεια;

Λέγεται ὅτι ἐπρότεινάν ποτε εἰς τὸν βασιλεῖα Θεοδωρίχον οἱ αὐλικοὶ του νὰ ἐξεντελίσῃ τὸ νόμισμα τῆς βασιλείας του. Ἀλλὰ γενναίως τοὺς ἀπεκρίθη, ἴτι-ποτε φέρον τὴν εἰκόνα μου δὲν θάλει ποτὲ ψευδοθῇ. Τὸ νόμισμα ἦτον ἐντετυπωμένον μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως, καὶ δὲν ἤθελε νὰ συγχωρήσῃ νὰ κυκλοφορῇ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ εἴτε μεταξὺ τῶν ἰδίων του ὑπηκόων εἴτε μεταξὺ ξένων, ψευδομένη ἐνῶ μετέβαινεν ἀπὸ χεῖρα εἰς χεῖρα.

Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἐν ἀρχῇ κατ' εἰκόνα Θεοῦ. Ὁ ἐνδοξὸς καὶ ἅγιος Θεὸς ἐνετύπωσε τὴν εἰκόνα ἑαυτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ θάλει τάχα συγχωρήσῃ νὰ ψεύδεται ἀτιμωρητὴ ἡ εἰκὼν αὕτη; Πόσον εὐδαίμων ἤθελεν εἶσθαι ὁ κόσμος οὗτος, ἂν ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ Θεοῦ, τοῦ παγκοσμίου βασιλέως, ποτὲ δὲν ἐψεύδετο!

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πάντοτε καλητέρα τῆς ψευδολογίας. Τὸ ψεῦδος εἰς οὐδὲν ἐπὶ τέλους χρησιμεύει. Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἐλάλουν πάντοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ οὐδὲν εἰμὴ τὴν ἀλήθειαν, πόσον εὐκόλως ἠμποροῦν νὰ ἐνεργῶνται ὅλαι αἱ βιωτικαὶ ὑποθέσεις; πόσος καιρὸς, ματαιῶς τώρα χανόμενος εἰς τὰς συναλλαγὰς, ἤθελε κερδαίνεσθαι, καὶ πόσα δεινὰ, ὁ καρπὸς καὶ ἡ ἀνταμοιβὴ τῆς ψευδολογίας, ἤθελεν ἀποφεύγεσθαι!

Ἡ ὁργὴ καὶ ἡ κατὰρα τοῦ Θεοῦ ἔπεσον ἀμέσως ἐπὶ τοῦ πρώτου ψεύστου εἰς τὴν Ἑδέμ. Ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα ἐθανατώθησαν ἐν ἀκαρεῖ διὰ τὴν ψευδολογίαν των, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μᾶς βεβαίονει ὅτι πάντες οἱ ψεύσται, καὶ ἂν δὲν τιμωρηθῶσιν εἰς τὸν κόσμον

τοῦτον, θέλουν ἔχειν τὸ μερίδιόν των εἰς τὴν λίμνην ἢ ὅποιαν καίεται μετ' αὐτοῦ καὶ θειάφιον. Εἶναι τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου, καὶ θέλουν ἔχειν τὸ μέρος των μετ' αὐτοῦ.

ΟΡΕΙΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΑΛΛΑΣ.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν συνειδίζουσιν οἱ γεωργοὶ νὰ δίδωσιν ἄλλας εἰς τοὺς βόας, τὰ πρόβατα, καὶ ἄλλα ζῷα οἰκιακά. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰ μακρὰ καὶ νεοκατοικη-
τα μέρη τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, πᾶς ὁ ἔχων μίαν ἢ δύο ἀγέλαδας καὶ ὀλίγα πρόβατα, ἂν ὅπως λαμβάνῃ φροντίδα τοῦ ἰδίου αὐτοῦ συμφέροντος, ἔχει τακτικὴν συνήθειαν νὰ δίδῃ ἄλλας εἰς αὐτὰ, μολονότι εἰς τινὰς τόπους τοῦ ἐνδοτέρου τῆς Ἀμερικῆς τὸ εἶδος τοῦτο εἶναι σπάνιον, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀκριβὲς, καὶ δυσκόλως προμηθεύεται ἀπὸ τοὺς πτωχότερους τῶν κατοίκων· ἐσχάτως ὅμως, ἐπειδὴ μεγάλως ἠξήνησεν ἡ μετὰ τὸ ἐνδο-
τερον συγκοινωνία διὰ τῆς κατασκευῆς σιδηροδρόμων, διωρύγων, κλπ., ἔγινε πολὺ εὐθηνότερα καὶ ἡ τοῦ ἀνεκ-
τιμήτου αὐτοῦ εἰδους προμήθεια· ὥστε καὶ εἰς τὰ ἀπώ-
τατα χωρία ἐπικρατεῖ σχεδὸν γενικῶς ἡ συνήθεια τοῦ δίδειν ἄλλας εἰς τὰ ζῷα. Εἶναι δὲ τῶντι ἀξιοθαύμα-
στος ἡ ἀδελφία, μετ' ἧς κατατρέγουσιν αὐτὰ βόες καὶ πρόβατα, καὶ ἵπποι· καὶ ὅχι ὀλιγώτερον ἐκπληκτικὴ ἡ κατὰ συνέπειαν τῆς προθυμίας ταύτης ἀποκτωμένη ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροή. Κοπάδιον προβάτων ἢ ἀγέλη βοῶν δύναται πύρρως νὰ συναθροισθῇ, ὡς διὰ μαγικῆς, ἀπὸ πᾶσαν γωνίαν εὐρυχωρίου νομῆς, ἂν μόνον ἀκούσῃ τὴν φωνὴν ἢ ἴδῃσι τὸ πρόσωπον τοῦ τῷ ἄλλας βασιτάζον-
τος· διότι μόλις λαμβάνουσιν τὴν ἰδίαν ὅτι ἄλλας ἔχει νὰ διανεμηθῇ, καὶ τρέχουσιν σκιρτῶντα ὅσον δύναται ταχύτερον. Μολονότι δὲ κοινῶς ἐναποτίθεται εἰς μικρὰς ποτίστρας· ἢ ἐπὶ σανίδων ἢ ὀμαλῶν πετρῶν, τό-
σῃ ὅμως ὀρεξίᾳ τοῦ ἄλλας ἔχουσιν τὰ ζῷα ταῦτα, ὥστε καὶ τὰ δευτέρως πλησιάζοντα λαμβάνουν αὐτὰ ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ δίδοντος. Τερπνότερον εἶναι νὰ βλέπῃ τις διακόσια ἢ τριακόσια πρόβατα ἐρχόμενα εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ποιμένος, βελάζοντα καὶ σκιρτῶντα, καὶ πανταχόθεν αὐτὸν στενοχωροῦντα. Ὡς δὲ πρὸς τοὺς βόας, κάποτε μόλις εἶναι ἀσφαλὲς νὰ ἐκβῇ τις εἰς τὴν νομὴν μετ' ἄλλας εἰς τὰς χεῖράς του· διότι τὸσον προθυ-
μοῦνται νὰ λάβωσιν αὐτὸ, ὥστε δὲν ἀφίνουσι τὸν ἄν-
θρωπον νὰ τὸ ἀποθήσῃ ἔπου σκοπεύει, ἢ καὶ καταγῆς, ἂν οὐδὲν ἄλλο ᾖναι πρόχειρον. Παμμεγίστοις βόες, μετὰ μακρὰ φοβερά κέρατα, εἶναι τραχεῖς σύντροφοι ὅταν στενῶς τινὰ περικυκλώσῃ· συμβαίνει δὲ κάποτε νὰ δοκιμάσῃ τις μεγίστην δυσκολίαν ὥς νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς τρομεροὺς φίλους του. Εἰς τὴν αἰτὴν ἐπιρροὴν ὑπόκεινται καὶ οἱ ἵπποι, μολονότι σπανίως δεικνύουσι τοσαύτην κλίσιν. Ὡραῖόν τι καὶ γενναῖον ἄλογον, τὸ ὅποιον πρὸ χρόνων ἠγόρασα, ἦτο καταρχὰς δειλὸν καὶ δυσάγωγον. Τὸ θῆρος ἀφίνετο νὰ βόσκη ὁ ἵππος οὗ-
τος εἰς τὰς νομὰς ἐλευθέρως μετὰ δύο ἢ τριῶν ἄλλων· μολονότι δὲ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἦσαν ἡμερώτατοι, αὐτὸς δυσκολώτατα ἐκαπιστρώνετο ἐνῶ οὕτω περιέτρεχε λυτός.

Εἰς μάτην τὸν προσεφέρετο βρόμη, ἀραβόσιτος, καὶ ἄλλα ἐλκυστικά· ἀλλ' ἄρα ἔπαξ ἐγεύθη τὸ ἄλλας, εὐθὺς ὕπε-
δουλώθη εἰς τὸ πάθος του· ἡ μαγικὴ αὐτοῦ δύναμις ἦτο θαυμαστή, διότι ἂν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὅποιος-
δήποτε οἰκιακὸς ἤμπορει εὐκόλως νὰ τὸν δουλαγωγῇ, προσφέρων εἰς αὐτὸν ἡμίσειαν οὐγγίαν ἁλατος. Ἰωὼν-
τι δὲν ἦτο χρεῖα νὰ τὸν κολακεύσῃ τις, ὥστε νὰ στῇ νὰ πιασθῇ· ἐξ ἐναντίας, αὐτὸς ἐκουσίως ἔρχετο εἰς τὸν δουλαγωγὸν του, καὶ ἐπροσπάθει, κολακεύων αὐτὸν, νὰ τοῦ ἀφαιρήσῃ τὸ ἄλλας.

Συνειδίζουσι περιπλέον οἱ Ἀμερικανοὶ γεωργοὶ νὰ ῥαντίζωσιν ἄλλας ἐπὶ τοῦ ξηροχόρτου ἐν οἷς καιρῷ ἀποταμίζουσιν αὐτό. Ὅπότε μὲν ᾖναι ξηρὸν τὸ χόρ-
τον, στοχάζονται ὅτι τὸ ἄλλας κάμνει αὐτὸ ὑγρότερον· ἀπ' ἐναντίας δὲ, ὅπότε μὲν ᾖναι ἀτελῶς ἐξηραμμένον, πι-
στεύουσιν ὅτι ὁ ῥαντισμὸς τοῦ ἁλατος συντείνει εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μούχλαν, πάντοτε ὅμως καθίσταται αὐτὸ νοστιμώτερον εἰς τὰ ζῷα· καὶ ἂν τὸ ἄλλας ᾖναι τῶντι ὠφέλιμον εἰς πρόβατα καὶ βόας (καὶ εἰς τὸ ἐνδοτερον τῆς Ἀμερικῆς ἀναμφιβόλως εἶναι τοιοῦτον) καλὸν τι βέβαιον προξενεῖται. Ἐνίοτε, ὅπότε μὲν ὑπάρχῃ ἑλλει-
ψις χόρτου, παρακινουσι τὰ ζῷα των οἱ γεωργοὶ νὰ τρώ-
γῃσι παντὸς εἶδους ἄχυρα, μετὰ ἄλμυρον ὕδωρ αὐτὰ ῥαν-
τίζουσιν.

ΠΑΙΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΗ.

ΔΥΝΑΤΑΙ τις νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ χῶραι εἶναι πολυάνθρωποι (ἂν ἄλλαι περιστάσεις ἐπέβρῃσιν αἱ αὐταὶ) κατὰ τὴν ποσότητα τῆς ἀνθρωπίνου τροφῆς τὴν ὅποιαν περάγουν, ἢ τὴν ὅποιαν δύνανται ν' ἀποκτήσωσι· καὶ εὐδαίμονες κατὰ τὴν ἐλευθερίτητα μετὰ τὴν ὅποιαν ἡ τροφή αὐτὴ διακρίνεται, ἢ τὴν ποσότητα τὴν ὅποιαν ἀγο-
ράζει ἐν ἡμεροκόματον. Οἱ σιτοφόροι τόποι εἶναι πολυάνθρω-
πότεροι τῶν κτηνοτροφούντων, καὶ οἱ οὐροφόροι πολυάνθρωπότε-
ροι τῶν σιτοφόρων. Ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία των δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην ἢ τὴν πολυάνθρωπὴν, τὴν πενίαν ἢ τὰ πλούτη των, τὴν νεότητά ἢ τὸ γῆρας των· ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀναλογίαν, ἥτις ὑπάρχει μετὰ τὸ πλῆθος καὶ τῆς τροφῆς. Ἐν γένει δὲ κάλλιστα ἔχει αὕτη ἡ ἀναλογία εἰς νέας ἀποικίας, ὅπου αἱ γνώσεις καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ παλαιοῦ κράτους ἐπανεργάζονται εἰς τὴν καρ-
ποφόρον ἀνεξάντλητον γῆν τοῦ νέου. Εἰς ἄλλας περιστάσεις, ἢ νεότης ἢ τὸ γῆρας ἐπικρατεῖται τινὸς δὲν σημαίνει πολλὴ κατὰ τοῦ-
το. Πιθανὸν ὅτι ἡ τροφή τῆς Μεγάλης Βρετανίας διακρίνεται κα-
τὰ ἐλευθεριώτερας μερίδας τὴν σήμερον εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς παρὰ πρὸ δεσυχίων, τρισχιλίων, ἢ τετρακισχιλίων ἐτῶν. Φαί-
νεται δὲ καὶ ὅτι οἱ πτωχοὶ καὶ ἀνθρώποι ὀρεῖται τόποι τῆς Σκωτίας πάσχουσι μᾶλλον ἀπὸ περισσεύειν πληθυσμοῦ παρὰ τὰ πολυάνθρωπα μέρη τῆς Εὐρώπης.

ΦΡΕΝΟΛΗΨΙΑ.—Τὸν ἀκόλουθον ὑπολογισμὸν κάμνει ὁ *Bridre de Boisemont* εἰς τὴν « Διατριβὴν αὐτοῦ περὶ τῶν ἀπο-
τελεσμάτων τοῦ Πολιτισμοῦ ὡς πρὸς τὴν Φρενολήψιν »—Εἰς τὸ Λονδίνον ὑπάρχει 1 φρενοληπτοὶ εἰς κάθε 200 ἄτομα· εἰς τοὺς Παρισίους, 1 εἰς 222· εἰς τὴν Πετρούπολιν, 1 εἰς 3132· εἰς τὴν Νεάπολιν, 1 εἰς 720· εἰς τὴν Ρώμην, 1 εἰς 418· εἰς τὰ Μεδιόλανα, 1 εἰς 242· εἰς τὸ Τουρίνον, 1 εἰς 434· εἰς τὴν Φλωρεντίαν, 1 εἰς 338· εἰς τὸ Μάδριττον, 1 εἰς 3360· εἰς τὴν Δρέσδην, 1 εἰς 400· εἰς δὲ τὸ Κάιρον, 1 εἰς 30,714.